БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

17-йил чиқиши.
№ 75 (4322).
16 АПРЕЛЬ ПАЙШАНБА, 1970 йил.
Баҳоси 2 тийин.

Яшасин мамлакатимиз халқлари дўстлиги ва бахтиёрлигининг мустаҳкам қалъаси, тинчлик ва тараққиётнинг ишончли таянчи бўлган совет социалистик республикалари иттифоқи!

(КПСС Марказий Комитетининг 1-Май Чақириқларидан).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1970 ЙИЛ 1 МАЙ ЧАҚИРИҚЛАРИ

1. Яшасин 1 Май — меҳнаткашларнинг империализмга қарши, тинчлик, демократия ва социализм учун курашдаги халқаро бирдамлик куни!

2. Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

3. Яшасин абадий барҳаёт интернационал таълимот, империализмга қарши социализм ва коммунизм ғалабаси йўлидаги курашда барча мамлакатлар меҳнаткашларининг байроғи — марксизм-ленинизм!

4. Маркс ва Энгельс революцион таълимотининг доҳиёна давомчиси, Коммунистик партиянинг асосчиси, дунёда биринчи зафарли пролетар революциясининг раҳбари, социалистик давлатнинг бунёдкори, халқаро ишчилар синфининг йўлбошчиси Владимир Ильич Лениннинг номи ва иши асрлар бўйи яшайверсин!

5. Коммунизмнинг шавкатли бинокори, марксизм-ленинизм ғояларининг тантанаси учун, бутун дунёда тинчлик учун мардонавор курашчи — улуғ совет халқига шон-шарафлар!

6. Яшасин СССРда коммунизм қуриш учун курашнинг етакчи бунёдкор кучи — Советлар мамлакатининг қаҳрамон ишчилар синфи!

7. Яшасин коммунизмнинг актив бунёдкорлари — қаҳрамон колхозчи деҳқонлар!

8. Яшасин коммунистик жамиятнинг актив бунёдкорлари — совет халқ зиёлилари!

9. Совет Социалистик давлатининг мустаҳкам негизи — ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқи, жамиятнинг социал-сиёсий ва ғоявий бирлиги мустаҳкамлансин ва гуллаб-яшнайверсин!

10. КПСС ленинча миллий сиёсатининг буюк ғалабаси — СССР халқларининг қардошларча дўстлиги абадий яшасин ва гуллаб — яшнасин!

11. Яшасин совет халқини Ленин йўлидан коммунизм ғалабаси сари комил ишонч билан бошлаб бораётган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

12. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Лениннинг ўлмас васиятларини амалга ошириш учун курашингиз! Коммунистик партиянинг ленинча байроғи остида тағин ҳам маҳкамроқ жипслашингиз! Яшасин партия билан халқнинг бузилмас буюк бирлиги!

13. Яшасин чинакам халқ ҳокимияти органлари — меҳнаткашлар депутатлари Советлари!

Совет Социалистик демократияси ривожланаберсин ва мустаҳкамланаверсин, жамият ва давлат ишларини бошқаришда меҳнаткашларнинг активлиги ўсаберсин!

14. Совет Иттифоқи гражданлари! Сайлов кампаниясида актив қатнашингиз! СССР Олий Советига ишчилар, колхозчилар, совет зиёлиларининг энг яхши намояндаларини сайлайлик!

Яшасин коммунистлар билан партиясизларнинг бузилмас блоки!

15. Яшасин бошқариш ва хўжалик юритиш мактаби, коммунизм мактаби бўлган совет касаба союзлари!

16. Яшасин Коммунистик партиянинг содиқ ёрдамчиси ва резерви, коммунизм ёш бунёдкорларининг илғор отряди — Ленин комсомоли!

17. Яшасин коммунистик жамиятнинг актив бунёдкорлари бўлган совет хотин-қизлари!

18. Совет жангчилари! Жанговар ва сиёсий тайёргарликда янгидан-янги муваффақиятларга эришингиз, ҳушёр бўлиб турингиз ва ҳар қандай агрессияни даф қилишга ҳамиша тайёр бўлиб турингиз!

Яшасин қаҳрамон Совет Иттифоқи Қуролли Кучлари!

19. Улуғ Ватан урушида гитлерчилар фашизми устидан жаҳоншумул — тарихий ғалаба қозонган совет жангчилари, партизанлар, ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг ўлмас шижоати халқлар хотирасида абадий яшайверсин!

Социалистик ватанимизнинг шон-шарафи, озодлиги ва мустақиллиги учун курашда ҳалок бўлган қаҳрамонларга абадий шон-шарафлар!

20. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига олинган мажбуриятларни бажариш учун, беш йилликни муддатидан олдин тугаллаш учун социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарингиз!

21. Коммунистик меҳнат зарбдорлари ва коллективларига шон-шарафлар! Ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларига шон-шарафлар!

22. Ишчилар, инженерлар ва техниклар! Ишлаб чиқариш самарадорлигини ҳар томонлама оширингиз! Резервлардан тағин ҳам тўла фойдаланиш, меҳнат ресурсларини, моддий ва молиявий ресурсларни тежаб-тергаб сарфлаш учун курашингиз!

23. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Меҳнат унумдорлигини узлуксиз ошираберингиз, фан ва техника муваффақиятларини ишлаб чиқаришга тезроқ жорий қилиш учун курашингиз! Ҳозирги замон илмий-техникавий ва иқтисодий билимларини эгаллаб олингиз!

24. Халқ хўжалиги ходимлари! Ишлаб чиқаришнинг техника даражасини оширингиз! Комплекс механизация ва автоматлаштиришни амалга оширингиз! Маҳсулот сифатини ҳар томонлама яхшилангиз, унинг таннархини камайтирингиз!

25. Ишчилар, инженерлар ва техниклар! Капитал қурилиш суръатларини тезлаштирингиз ва сифатини яхшилангиз! Қурилишни арзонлаштириш ҳамда янги ишлаб чиқариш қувватларини, уй-жой биноларини ва маданий-маиший объектларни ишга туширишни тезлаштириш учун курашингиз!

26. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш учун курашингиз! Интизом ва уюшқоқликни кескин мустаҳкамлангиз, жамоат мулкини муқаддас билиб асрангиз ва кўпайтираверингиз!

27. Колхозчилар, совхозларнинг ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари! Деҳқончилик ва чорвачилик маданиятини бутун чоралар билан оширингиз! Дон, гўшт, сут, пахта, картошка, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтирингиз!

28. Қишлоқ хўжалик меҳнатчилари! Кўкламги дала ишларининг юқори сифатли бўлишига эришингиз! Далаларнинг ҳосилдорлигини бутун чоралар билан оширингиз, қишлоқ хўжалигига яроқли ерларнинг ҳар бир гектаридан унумли фойдаланингиз!

29. Қишлоқ хўжалиги, ўрмон хўжалиги ва сув хўжалиги ходимлари! Ерларни мелиорация қилиш, қишлоқ хўжалигини химиялаштириш ва комплекс механизациялаш программасини активроқ амалга оширингиз!

30. Халқ хўжалик ходимлари! Ишлаб чиқариш маданиятини оширингиз, меҳнатни илмий ташкил этишни ва илғор тажрибани кенг жорий қилингиз! Иш вақтининг ҳар бир минутидан тўла фойдаланиш учун курашингиз!

31. Совет олимлари, конструкторлари, инженерлари ва техниклари! Фан-техника тараққиётини бутун чоралар билан тезлаштириш учун актив курашингиз, фан ва техниканинг энг янги муваффақиятларини ишлаб чиқаришга тезроқ жорий қилингиз!

32. Савдо ва коммунал-маиший хизмат хўжалиги ходимлари! Совет кишиларига хизмат кўрсатиш маданиятини оширингиз, уларнинг талабларини тўлароқ ва яхшироқ қондирингиз!

33. Адабиёт, санъат арбоблари, маданият ходимлари! Совет санъатининг партиявийлиги байроғини баланд кўтарингиз, бутун куч ва қобилиятингизни коммунизм қурувчиларини тарбиялашга сарфлангиз!

34. Маориф ходимлари! Халқ маорифини ҳамда ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашни takомиллаштирингиз!

35. Соғлиқни сақлаш ва жисмоний тарбия ходимлари! Аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилангиз! Физкультурани совет кишиларининг кундалик ҳаётига актив сингдирингиз!

36. Коммунистлар! Меҳнатда ва ижтимоий ҳаётда ўрнак бўлингиз! Ишлаб чиқаришнинг юксак самарадорлиги учун, резервлардан тағин ҳам тўлароқ фойдаланиш, халқ хўжалигида ҳамма нарсани тежаб-тергаб сарфлаш учун курашда омманинг актив ташкилотчилари ва тарбиячилари бўлингиз!

37. Йигит ва қизлар! Марксизм-ленинизм назариясини, фан ва техника чўққиларини қунт билан эгаллангиз! Ленин васиятларига содиқ бўлингиз, коммунизмнинг актив бунёдкорлари бўлингиз!

38. Пионерлар ва мактаб ўқувчилари! Совет ватанини жон-дилдан севингиз, яхши ўқингиз, меҳнатга меҳр қўйингиз! Ленин иши учун, коммунизм учун актив курашчилар бўлишга тайёрланингиз!

39. Ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг жанговар марксчи-ленинчи авангарди, империализмга қарши, тинчлик, демократия, миллий мустақиллик ва социализм учун забардаст курашчилар бўлган Коммунистик ва ишчи партияларга қардошлик саломи!

(Давоми иккинчи бетда).

ЖАСОРАТ ВА МЕҲНАТ ШУҲРАТИ ДИЁРИДА

Қўш орденли Харьков областини ҳақли суратда жасорат ва меҳнат шавкати области деб аташ мумкин. Бу областнинг меҳнаткашлари тинч меҳнат йилларида ва оғир ҳарбий синовлар даврида ҳамиша Коммунистик партиянинг мустаҳкам таянчи, ўлмас Ленин ғоялари тантанаси учун саботли курашчи бўлдилар.

Харьков областининг ишчилари, инженерлари ва техниклари олтин қўллари ва ўткир зеҳнлари билан замонавий осмон лайнерлари ва тракторларни, турбина ва генераторларни, металл қирқувчи станоклар ва кондиционерларни, коншахта ва кўтарма-транспорт машина ускуналарини, автоматика воситаларини ва халқ истеъмоли учун керакли хилма-хил товарларни ишлаб чиқармоқдалар. Область қишлоқ хўжалик ходимлари, фан ва маданият арбоблари беш йиллик даврида анча катта муваффақиятларга эришдилар.

Харьков областининг меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини меҳнатда янги, ажойиб ғалабалар билан кутиб олмоқдалар.

Харьков диёрида катта ва порлоқ байрам бошланди. 14 апрелда, улуғ Ленин юбилейи арафасида областга Ленин ордени топширилди. Харьков области ўз меҳнаткашларининг улуғ ватан уруши даврида Ватанни ҳимоя қилиш вақтида кўрсатган мардлиги ва жасорати учун ҳамда халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантиришда эришилган муваффақиятлари учун шу орден билан мукофотланган эди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги номидаги Харьков электромеханика заводи маданият саройининг кенг зали меҳнат ветеранлари, саноат корхоналари, қурилишлар, колхоз ва совхозларнинг илғорлари, ижодкор зиёлилар, партия, совет, комсомол, касаба союз ташкилотларининг вакиллари, Совет Армиясининг жангчилари билан тўлди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. Е. Шелест, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Украина ССР Министрлар Советининг раиси В. В. Шчербицкий, Украина ССР Олий Совети Президиумининг раиси А. П. Ляшко, Харьков областининг донгдор кишилари президиумга чиққанларида, мажлис аҳли уларни давомли, гулдурос қарсаклар билан кутиб олди.

Тантанали йиғилишни Харьков область партия комитетининг биринчи секретари Г. И. Вашченко қисқача кириш сўзи билан очади.

Залда Совет Иттифоқи ва Украина ССР Давлат гимнларининг садоси янграйди.

Йиғилиш қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси составини йиғилишнинг фахрий президиумига сайлайдилар.

Харьков областининг байроғи ва КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ҳамда ВЦСПСнинг эсдалик байроғи музика садолари остида залга олиб кирилиб, саҳнага қўйилади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежневга сўз берилади. Йиғилиш қатнашчилари ўринларидан туриб, Л. И. Брежневни давомли, гулдурос қарсаклар билан табриклайдилар.

Харьковдаги тантанали мажлисда ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Бугун Харьков областига Улуғ Ватан урушидаги жасорати ва мардлиги учун, урушдан кейинги тинч йилларда зўр ғайрат билан қилган меҳнати учун Ленин ордени топширилади.

Партиямиз Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва ҳукумати номидан сизларни, тантанали мажлис қатнашчиларини ва сизлар орқали ишчилар, колхозчилар, зиёлиларни, ватан уруши ва меҳнат ветеранларини — Харьков областининг барча меҳнаткашларини Совет давлатининг олий мукофоти билан қизғин табриклашга ижозат бергайсиз.

Улуғ ватан урушининг даҳшатли ва қаҳрамонона йилларида Совет Армиясининг энг яхши намуна кўрсатган қўшилмалари жанговар жасоратлари учун юксак ҳукумат мукофотларига сазовор бўлганлигини шу залда ўтирганларнинг кўплари эслашади. Ўша вақтда бу қўшилмалар байроқларидаги ҳар бир янги орден бизни гитлерчи босқинчилар устидан узил-кесил ғалабага олиб борувчи йўлдаги муҳим босқични нишонлар эди.

Ҳозирги тинч даврда ватан меҳнатдаги муваффақиятлари учун, коммунизм қуришнинг шонли йўлидаги янги марралар сари олға силжиганлиги учун ишлаб чиқариш коллективларининг байроқларини, шаҳарлар, областлар ва республикаларнинг байроқларини орденлар билан безамоқда.

Харьков областининг хизматларига берилган юксак баҳо тамомила ҳаққоний баҳодир. Область ишчилари, деҳқонлари, зиёлилари совет тузумининг ғалабаси учун, социализм ва коммунизм қуриш учун кураш тарихига кўпгина шонли саҳифалар ёзишди.

Асримиз тонги эндигина отаётган 1900-йилда Владимир Ильич Ленин мамлакатимиз революцион ҳаракатидаги катта воқеани — Харьков ишчиларининг биринчи май намойишини юксак баҳолаган эди. В. И. Ленин «Харьковдаги май кунлари» деган брошюранинг муқаддимасида Харьков пролетариатининг зўр сиёсий онглилигини таъкидлаган эди.

Харьков ишчилар синфи ҳамиша Ленин партиясининг содиқ таянчи бўлиб келди, революция йилларида эса Харьков украин халқининг Совет Ҳокимияти учун курашидаги асосий таянч пунктларидан бири бўлди. 1917 йил декабрида Советларнинг бу ерда бўлиб ўтган Бутун Украина биринчи съезди Украинани Совет Республикаси деб эълон қилди.

Украин меҳнаткашлари янги халқ ҳокимиятини ҳимоя қилиб қолиш, оқ гвардиячилар билан чет эл интервенциячиларини тор-мор қилиш учун кўп қурбон беришга мажбур бўлди. Украин диёрида гражданлар уруши олови бир неча йил ловуллаб турди. Советларнинг 1921 йил февралида Харьковда ўтказилаётган Бутун Украина бешинчи съездига йўлланган табрикномада В. И. Ленин,

«Камбағал деҳқонлар билан украин ишчиларининг иттифоқи Совет Украинасини мустаҳкамлайди ва душманнинг ҳар қандай қаршиликларига ва ҳийла-найрангларига қарамай Украина республикасини мустаҳкамлайди» деб чуқур ишонч билдирди.

Ленин башорати тўғри бўлиб чиқди: Украинада ишчилар билан деҳқонларнинг улуғ иттифоқи тўла ғалаба қозонди!

Совет Ҳокимияти йиллари мобайнида Харьковда чуқур социалистик ўзгаришлар бўлди. Мамлакатни индустрлаштириш даврида бу ерда йирик саноат вужудга келтирилди.

Совет индустриясининг тўнғич корхоналаридан бири — Харьков трактор заводининг қурилишини биз ҳозир ҳам турксиб, магнитка, комсомольск-амур ва социалистик Ватанимиз навқиронлик давридаги бошқа буюк қурилишлар эпопеяси сингари тўлқинланиш ва ифтихор ҳис-туйғулари билан эсга оламиз. Ўша йилларнинг ўзида Харьковда янги социалистик саноатнинг кўпгина бошқа корхоналари ҳам ишга туширилди. Лениннинг кооператив плани амалга оширилиши натижасида қишлоқларнинг қиёфаси ҳам тубдан ўзгарди. Харьков области қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши юксак даражада ривожланган область бўлиб қолди.

Улуғ Ватан уруши бошланган пайтда Харьков областининг меҳнаткашлари ҳам бутун совет халқи билан биргаликда ўз социалистик ватанини ҳимоя қилишга отландилар. Улар немис-фашист босқинчиларига қарши курашда совет халқимизга хос бўлган мислсиз матонат ва қаҳрамонлик кўрсатди-

(Давоми иккинчи бетда).

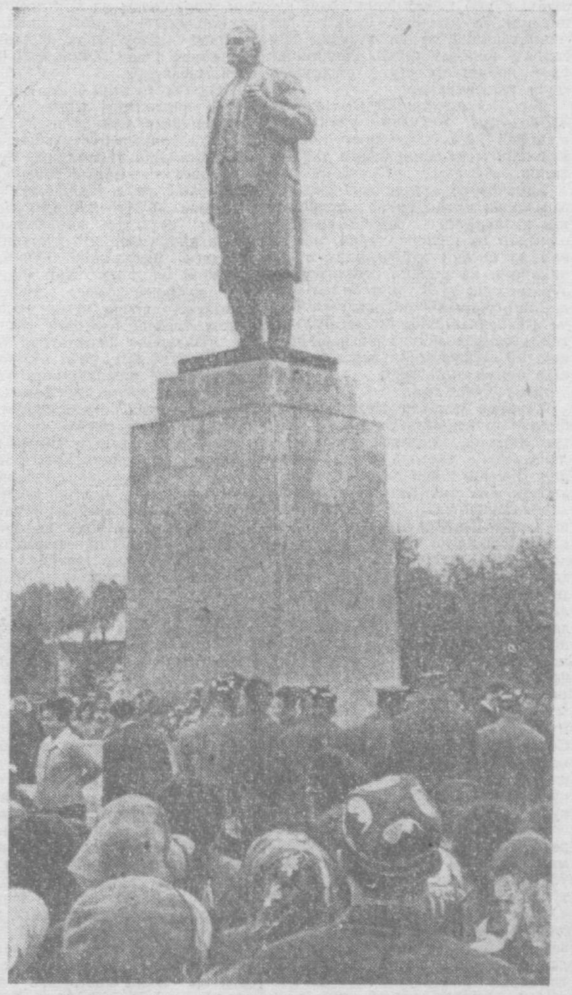

Суратда: В. И. Ленин ҳайкали.

А. Абалян фотоси.

ДОҲИЙГА ҲАЙКАЛ

Эрта тонгдан «Политотдел» колхози марказига Паркент соҳибкорлари, пахтакорлар, жумабозорлик лубкорлар, янгибозорлик чорвадорлар тўхтовсиз кела бошладилар. Кўпчиликнинг кўкрагини Ленин ордени, Олтин Юлдуз медаллари безаб турарди. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини меҳнат зафарлари билан кутиб олган кўп кишилар «Шавкатли меҳнати учун» юбилей медалини тақиб олганлар.

Соат кундуз 12. Юқори Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари И. И. Ладушкин В. И. Ленин ҳайкалининг очилишига бағишланган тантанали митингни очади.

— Биз ҳозир бу митингга тўпланган жой, — дейди кекса колхозчи Мансур ота Бурхонов, — аввал қамишзор, ботқоқликлардан иборат эди. Биз деҳқонлар Ленин васиятларини амалга ошириб чўл, ботқоқзорларни экинзорларга айлантирдик. Янги социалистик қишлоқлар вужудга келтирдик.

Илғор колхозчи Цой Пен Нам, мактаб директори Хван Моисей, механизатор М. Беляков ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзга чиқиб, ленинча меҳнат вахтасида туриб мамлакатимизни янада мустаҳкамлашга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшажакларини айтдилар.

Тантанали митинг тугайди. Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнлари садоси тантанавор янграйди. Кекса колхозчилардан М. Бурхонов, Цой Пен Намлар Ленин ҳайкали устига ёпилган оқ чодирни аста-секин пастга туширадилар. Улуғ сиймо намоён бўлади. Кўпчиликнинг гулдурос қарсаклари остида ҳайкал супасига гулчамбарлар қўйилади.

ИЛЬИЧ ҒОЯЛАРИГА СОДИҚМИЗ

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланиб 15 апрелда Тошкентда Ўзбекистон ижодий союзларининг бирлашган пленуми бўлиб ўтди. Пленумда ёзувчилар, рассомлар, композиторлар, кинематографчилар, журналистлар, артистлар, архитекторлар, илмий ходимлар иштирок этишди.

Пленумни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари М. Турсунов очди.

«В. И. Ленин ва Совет Ўзбекистони маданияти» тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов доклад қилди.

Докладни муҳокама қилишда Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси К. Яшин, республика кинематографчилар союзининг раҳбари С. Муҳамедов, рассомлар союзи правлениеси раисининг ўринбосари А. Умаров, композиторлар союзи правлениесининг раиси А. Жабборов, Ўзбекистон ССР Маданият министри А. М. Қўчқоров, архитекторлар союзи правлениесининг раиси Ф. Турсунов, Ўзбекистон театр жамияти раисининг ўринбосари Р. Қориев қатнашдилар.

Пленум қатнашчилари якдиллик билан қабул қилган резолюцияда республика ижодий ходимларининг вазифаси бутун меҳнати, истеъдодини давримизга янги ҳаёт бинокори — совет кишисига муносиб асарлар яратишга бағишлашдан, ўз асарлари билан улуғ Ленин васиятларини рўёбга чиқариш учун кўмаклашишдан иборатдир дейилади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1970 ЙИЛ 1 МАЙ ЧАҚИРИҚЛАРИ

(Боши биринчи бетда).

40. Бутун дунё коммунистларининг бирлиги ва жипслиги марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми негизида мустаҳкамланаверсин!

41. Социалистик мамлакатларнинг халқларига қардошлик саломи! Халқаро ишчилар синфининг тарихий ғалабаси, антиимпериалистик курашдаги ҳал қилувчи куч бўлган жаҳон социалистик системаси ривожлансин ва мустаҳкамланаверсин!

42. Социалистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари! Дўстлик ва бирликни мустаҳкамлаш учун, қардошларча ўзаро муносабатларни янада ривожлантириш учун курашингиз! Социализм душманларининг кирдикорларига нисбатан ҳушёр бўлингиз!

Пролетар интернационализми байроғини баланд кўтарайлик!

43. Барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари! Тинчлик, демократия, миллий мустақиллик ва социализм йўлидаги улуғ ва олийжаноб курашга актив қўшилингиз!

44. Капиталистик мамлакатларда монополистик капиталга қарши, меҳнаткашларнинг сиёсий ва социал-иқтисодий ҳуқуқлари учун, социалистик идеалларнинг тантанаси учун фидокорона курашаётган ишчилар синфига қардошлик саломи!

45. Миллий асорат кишанларини улоқтириб ташлаб, империализмга ва янги мустамлакачиликка қарши, мустақилликни мустаҳкамлаш учун, социал ривожланишнинг прогрессив йўли учун курашаётган халқларга қизғин салом!

46. Империализмга ва ирқчиликка қарши, озодлик ва миллий мустақиллик учун курашаётган мустамлака ва қарам мамлакатларнинг халқларига қизғин салом!

47. Социалистик мамлакатларнинг халқлари, капитал мамлакатлардаги пролетарлар, барча демократик кучлар, озодликка эришган ва мазлум халқлар тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм учун империализмга қарши олиб борилаётган ялпи курашда бирлашингиз!

48. Капиталистик ва мустамлакачилик асоратига қарши, халқлар озодлиги учун, социализм иши учун курашиб, турмаларда ва фашистларнинг зиндонларида азоб тортиб ётганларга қардошлик саломи! Капитал тутқунларига озодлик!

49. Америка империализмининг агрессиясига қарши, ўз ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун қаҳрамонона кураш олиб бораётган мард вьетнам халқига қардошлик саломи!

50. Жаҳон халқлари! Америка Қўшма Штатларидан Шарқи-Жанубий Осиёдаги агрессив кирдикорларини ва эрксевар вьетнам халқига қарши олиб борилаётган ваҳшиёна урушни тўхтатишни, АҚШнинг ва унга қарам мамлакатларнинг барча қўшинларини Жанубий Вьетнамдан батамом ва ҳеч сўзсиз олиб чиқиб кетишини қатъий талаб қилингиз!

51. Жаҳон халқлари! Исроилнинг Яқин Шарқдаги агрессиясини тўхтаттиришга, Исроил қўшинларини оккупация қилиб олинган араб территорияларидан дарҳол чиқартириб юборишга эришингиз!

Совет халқининг араб мамлакатлари халқлари билан бирдамлиги мустаҳкамлансин ва ривожланаберсин!

52. Европа мамлакатларининг халқлари! Жаҳон халқлари! Европа халқларининг хавфсизлигига таҳдид солаётган, бутун дунёдаги тинчликка таҳдид солаётган Германия Федератив Республикасидаги реваншизмга ва янги фашизмга қарши курашингиз!

53. Европа мамлакатларининг халқлари! Европада коллектив хавфсизликнинг самарали системасини вужудга келтириш учун, халқлар ўртасида ҳамкорлик ва ҳамжиҳатликни ривожлантириш учун курашни кучайтирингиз!

54. Жаҳон халқлари! Ядро, химия ва бактериология қуролининг ҳамма турларини тақиқлашни талаб қилингиз! Ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш учун курашингиз!

55. Яшасин Совет Иттифоқининг ленинча ташқи сиёсати — тинчлик ва халқлар дўстлиги сиёсати, реакция ва урушга қарши курашда барча антиимпериалистик тинчликсевар кучларни жипслаштириш сиёсати!

56. Яшасин мамлакатимиз халқлари дўстлиги ва бахтиёрлигининг мустаҳкам қалъаси, тинчлик ва тараққиётнинг ишончли таянчи бўлган Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

57. Марксизм-ленинизм байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлигида — Ленин йўли билан коммунизм сари, олға!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ХАРЬКОВДАГИ ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСДА ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

(Боши биринчи бетда).

лар. Харьков областини озод қилиш учун Украина фарзандлари билан биргаликда москваликлар ва сибирликлар, волгаликлар ва уралликлар, мамлакатдаги ҳамма қардош халқларнинг намояндалари ҳам жанг қилганликларини харьковликлар зўр миннатдорчилик билан эслаб юрадилар.

Харьков областини озод қилиш учун Людвиг Свобода қўмондонлигидаги чехословак жангчилари ҳам совет солдатлари билан ёнма-ён туриб мардонавор жанг қилганликларини кишиларимиз ҳеч қачон унутмайдилар. Улар Харьков яқинидаги Соколово қишлоғи ёнида бўлган жангда биринчи жанговар синовдан ўтишди. Умумий душман — гитлерчи босқинчиларга қарши курашда армияларимизнинг жанговар ҳамдўстлиги вужудга келди ва мустаҳкамланди.

Ўртоқлар! Уруш Харьков областига жуда катта зарар етказди. Фашист йиртқичлар бу ердан ҳайдаб юборилган пайтда шаҳар ва қишлоқлар кўлтепага айланган, завод ва фабрикалар ётиб қолган, колхоз ва совхозларнинг хўжалиги вайрон бўлган эди. Жонажон диёр хўжалигини қайта тикламоқ, уни тағин ҳам кўркам ва бадавлат қилмоқ учун зўр бериб меҳнат қилиш, жуда кўп куч ва ғайрат сарфлаш керак эди. Украинанинг озод қилинган бошқа шаҳарларининг аҳолиси сингари харьковликларга ҳам улуғ рус халқи, бошқа иттифоқдош республикаларнинг халқлари ёрдамга келишди.

Урушдан кейинги даврда Харьков энг катта совет шаҳарларидан бирига айланди. Бу ерда ишчилар синфининг Украинадаги энг кўп сонли отряди муваффақиятли меҳнат қилиб, мамлакатимизнинг саноат потенциалига салмоқли ҳисса қўшмоқда.

Лекин ватан учун фойдали, катта ишлар катта шаҳарлардагина қилинаётгани йўқ, албатта. Купянск ва Чугуев, Красноград ва Лозовая, Люботин ва Изюм, Волчанск ва Барвенково ҳамда Харьков областидаги бошқа шаҳарлар корхоналарининг кўпгина ходимлари ўзларининг ажойиб меҳнати билан ана шу ҳақиқатни тасдиқламоқдалар.

Харьков областидаги кўпгина колхоз ва совхозларнинг меҳнатчилари урушдан кейинги даврда катта муваффақиятларга эришдилар. Харьков области айни қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш ишида эришган муваффақиятлари учун 1958 йилда биринчи Ленин ордени билан мукофотланган эди.

Ҳозир Харьков области меҳнаткашлари беш йиллик план топшириқларини бажариш учун зўр ғайрат билан ишламоқдалар. Беш йилликнинг дастлабки тўрт йили ичида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 34 процент кўпайди. Меҳнат унумдорлиги анча ошди. Область корхоналарининг коллективлари техника тараққиётининг мураккаб вазифаларини кунт билан ҳал этмоқдалар. Кўпгина поток ва автомат линиялар ишга туширилди, янги техниканинг анчагина намуналарини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Қишлоқ меҳнатчиларининг кучғайратлари туфайли областда дон етиштириш 1969 йилда икки миллион тоннадан, қанд лавлаги етиштириш икки ярим миллион тоннадан ошиб кетди, гўшт етиштириш 150 минг тоннага, сут етиштириш 990 минг тоннага етди.

Областнинг ишлари ва одамлари ҳақида гапирганда, Харьков зиёлилари тўғрисида яхши сўзлар айтмай иложим йўқ. Харьков области юқори малакали кадрлар етиштирувчи макон бўлиб қолган. Бу ерда анчагина олий ўқув юртлари, илмий тадқиқот институтлари, лойиҳа ва конструкторлик ташкилотлари бор. Уларда тўрт юзга яқин фан доктори ва тўрт мингдан ортиқ фан кандидати ишлаб турибди. Харьковлик олимлар халқ хўжалигининг муҳим проблемаларини ҳал қилиб, совет фани ва техникасини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш соҳасида Харьков областининг ажойиб муаллимлари ва врачлари меҳнат қилишмоқда. Ижодий ташкилотлар — ёзувчилар, композиторлар ва рассомлар союзлари, театр коллективлари ва бошқа бадиий коллективлар шаҳар ва областнинг маънавий ҳаётида катта роль ўйнамоқда.

Харьковликларнинг меҳнатга ва ўз гражданлик бурчига онгли, коммунистик муносабатда бўлаётганлигини, улар мамлакатимизнинг бахт-саодати ва гуллаб-яшнаши тўғрисида ғамхўрлик қилаётганлигини Ватан муносиб равишда тақдирлади. Халқ хўжалик планини бажаришдаги фидокорона меҳнати учун Харьков областининг 10 мингдан ортиқ ишчиси, колхозчиси ҳамда хўжалик ва маданиятнинг бошқа тармоқларидаги ходимлари СССР орден ва медаллари билан мукофотланди. Харьков областида Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларидан 245 киши, Совет Иттифоқи Қаҳрамонларидан 118 киши яшаб, меҳнат қилмоқда.

Харьков областидаги илғор корхоналар, энг яхши колхоз ва совхозлар, ҳарбий қисмлар ва ўқув юртлари В. И. Ленин туғилган кунининг юз йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган умумхалқ мусобақасида КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг Ленин юбилейи Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Биз уларнинг ижодий меҳнатида шундай зўр ғайрат-шижоатни яққол кўриб турибмизки, совет кишилари ўз кучлари, билим ва меҳнатларини худди шундай зўр ғайрат, шижоат билан Лениннинг улуғ ишини амалга оширишга сарф қилмоқдалар.

Энг яхшиларнинг меҳнати «Шавкатли меҳнати учун» ва «Ҳарбий шавкат учун» Ленин юбилей медаллари билан тақдирланади.

Харьков областида мукофотланган барча эркак ва аёл ишчиларни, далаларнинг меҳнатчиларини олимлар ва инженерларни, жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиларини ва ҳарбий бошлиқларни зўр шодлик туйғулари билан қутлайман. Харьков областидаги барча меҳнаткашларнинг коммунистик қурилиш ишида янгидан-янги ижодий муваффақиятларга эришувларини тилайман.

Азиз ўртоқлар!

Харьков области Ленин ордени билан мукофотланганлиги бутун Украина ҳаётида, бутун мамлакатимиз ҳаётида катта воқеадир. Қаерда яшашидан ва қайси халққа ёки миллатга мансублигидан қатъий назар ҳамма совет кишилари сизларнинг муносиб муваффақиятингиз учун сизлар билан бирга қувонмоқдалар. Совет ҳокимияти йиллари мобайнида интернационализм туйғуси, кўп миллатли Ватанимиздаги ҳамма халқларнинг узвий муштараклиги тушунчаси совет кишисининг ажралмас фазилатларидан бири бўлиб қолди. Совет кишилари қардош республикалардан ҳар бирининг муваффақиятларини муштарак муваффақият деб биладилар, унда Совет давлати қудратини мустаҳкамлаш, социалистик Ватанимиз равнақ топтириш ишига ўзлари қўшган ҳиссанинг улушини ҳам кўрадилар.

Ҳозир харьковликлар бошқа республикалар ривожига бутун мамлакатимиз тараққиёти ишига ўзлари қўшган ҳисса тўғрисида тўла асос билан гапира оладилар. «ХТЗ» маркаси қўйилган ва ҳар бир республиканинг даласида. Совет Иттифоқининг ҳар бир районида учрайдиган миллионтадан ортиқ тракторнинг ўзи ҳам бу ҳиссанинг конкрет ифодасидир.

Биз эришган ҳамма муваффақиятларни Коммунистик партиянинг мамлакатимиз халқлари бузилмас дўстлигини, уларнинг қардошларча ўзаро ёрдамини ривожлантириш ва мустаҳкамлашга қаратилган ленинча сиёсати туфайли қўлга киритдик. Бир вақтлар бу дўстлик асосан ҳар бир миллатнинг илғор намояндалари, аввало, коммунистлар бошчилигидаги ишчиларнинг сиёсий онгига таянар эди. Эндиликда бу дўстлик жуда кенг халқ оммасининг интернационалистик анъаналарига таянади ва ўзининг мустаҳкам иқтисодий негизига эга. Совет Иттифоқининг таркиб топган яхлит халқ хўжалик комплекси — мамлакатимиздаги ҳамма миллатларнинг манфаатларини бирлаштириб турган иқтисодий асосдир. Улар биргалашиб, ўзаро ёрдамга таяниб, миллий фан ва маданият дурдоналари билан бир-бирларини бойитиб, коммунизм қуриш йўлидан жуда муваффақиятли равишда олға боришга қодирдирлар.

Мамлакатимизнинг миллий масалани ҳал этишдаги тажрибаси жаҳоншумул аҳамиятга эга. Бу тажриба Лениннинг социализм шароитида миллатлар ривожининг икки тенденциясини бир томондан ҳар бир миллатни иқтисодий, сиёсий ва маданий равнақ топдириш, билан иккинчи томондан, ҳамма миллатлар ва элатларни тобора бир-бирига яқинлаштириш тенденцияларини қўшиб олиб бориш тўғрисидаги ғоялари ҳаққоний эканлигини батамом тасдиқлади.

Бизнинг синфий душманларимиз, мамлакатимиз ташқарисидаги турли реакцион кучлар СССР халқларининг бирлигига путур етказишга ҳали ҳам умид боғлаётганликлари сир эмас, албатта. Гитлерчиларнинг бундай умидлари пачақлар шармандаларча барбод бўлганлиги маълум. Бу умидлар халқимизнинг тош-метиндек бирлигига дуч келиб, чил-парчин бўлиб кетди. Лекин реакциячилар тарих сабоқларини ҳисобга олишга қодир бўлмаганликлари учун ҳам реакциячилар деб аталади. Бироқ уларнинг ҳозирги макрли умидлари шармандаларча чиппакка чиқишга маҳкум этилган. Дўстлик қардошлик ва ҳар томонлама ҳамкорликнинг кучини ўзларининг тарихий тажрибасида синаб билган совет халқларининг бирлиги енгилмасдир.

Ленинча миллий сиёсатни ўтказишда партиямиз, Совет давлатимиз эришган муваффақиятлар совет халқлари дўстлигини янада мустаҳкамлаш гаровидир. Бу сиёсат совет жамияти ривожининг объектив тенденцияларига батамом мос бўлиб тушади. Коммунистик қурилиш жараёнида республикаларимизнинг хўжалик соҳасидаги алоқалари кучайиб ва кенгайиб бормоқда. Ҳар бир миллат муносиб ҳисса қўшаётган муштарак социалистик маданият ривож топмоқда. Совет кишисига хос муштарак фазилатлар тобора кўпроқ бўртиб намоён бўлмоқда.

Ўз-ўзидан равшанки бу гапдан шу соҳадаги ҳамма ишлар қилиниб бўлди, ҳамма проблемалар ҳал этилди, деган маъно келиб чиқмайди. Бу соҳадаги ҳамма жараёнлар ва тенденцияларни эътибор бериб кузатиб туриш, уларни ўрганиш, зарур амалий хулосалар чиқариш, совет халқлари қардошларча ҳамкорлигининг конкрет иқтисодий ва сиёсий формаларини такомиллаштириш керак.

Совет кишиларининг қардошларча дўстлиги, интернационал бирлиги — социалистик тузум мустаҳкамлиги ва енгилмаслигининг қудратли манбаидир, муваффақиятли равишда коммунизм қуришнинг зарур шартидир. Ана шу дўстликни, ўртоқлар, улуғвор революцион ғалабамиз деб билиб, Советлар мамлакати янги муваффақиятларнинг гарови деб билиб, бундан буён ҳам эҳтиёт қилиб сақлайлик!

Ўртоқлар! планларимиз ва бошлаётган ишларимизнинг келажаги ички шароитларгагина боғлиқ бўлиб қолмай, кўп жиҳатдан жаҳон майдонидаги вазиятга ҳам боғлиқдир. Ер куррасидаги сиёсий иқлим қандай бўлиб турибди, халқлар ва ҳукуматлар, ҳозир қайси проблемалар устида бош қотирмоқдалар. Газеталарнинг ҳар бир сонида Вьетнамдаги ва Яқин Шарқдаги воқеалар тўғрисидаги хабарлар босилиб чиқмоқда, Европа хавфсизлиги масалалари шарҳланмоқда. Кун сайин ана шу хабарларни ўқиётган ва шуларни эшитаётган кишида, эҳтимол, халқаро аҳволда ҳеч қандай ёки деярли ҳеч қандай силжиш бўлмаётир, дунё бир жойда депсиниб турибди, деган таассурот ҳосил бўлиши ҳам мумкин. Лекин аслида бундай эмас. Силжишлар бўлиб турибди ва баъзан анча каттагина силжишлар содир бўлмоқда.

Вьетнамдаги аҳволни олиб кўрайлик. Бундан бир неча йил муқаддам, Америка империализми Жанубий Вьетнамдаги уруш ҳаракатларини кучайтириб, Вьетнам Демократик Республикасига қарши бевосита агрессив ҳаракатларини бошлаб юборган, бир пайтда сон жиҳатдан нисбатан кичик бир халқ жуда катта ҳарбий техника арсеналига эга бўлган етакчи империалистик давлатга муваффақиятли равишда қаршилик кўрсата олиши Ғарбдаги кўп кишиларга ақл бовар қилмайдиган бир нарса бўлиб кўринган эди. Вьетнамдаги уруш операцияларини планлаштирган Пентагон генераллари ярим йил ёки бир йил ичида Вьетнам халқининг қаршилигини синдиришни, бирор шаклдаги мустамлака асоратини унга яна тиқиштиришни мўлжаллаган эдилар.

Лекин Вьетнам проблемасини уруш йўли билан ҳал қилиш борасидаги бу умид чиппакка чиқарилди. Вьетнам халқи мислсиз қаҳрамонлик ва фидокорлик кўрсатиб, Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг қардошлик ёрдамига таяниб, агрессорларнинг режаларини барбод қилди. Коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгашида таъкидлаб ўтилганидек, бу фактнинг аҳамияти Вьетнамнинг ўз доирасидан анча ташқарига чиқади, ўз мустақиллиги учун курашаётган ва социалистик мамлакатлар, коммунистик ҳаракатнинг, дунёдаги ҳамма революцион ва прогрессив кучларнинг мададига таянаётган халқ ҳар қандай империалистик агрессорга зарба беришга қодир эканлиги эндиликда амалда исбот қилинди.

Ҳатто АҚШнинг империалистик блоклардаги кўпгина иттифоқчилари ҳам энди Америка империализмининг Вьетнамдаги авантюрасидан ўзларини четга олмоқдалар. Қўшма Штатларнинг ўзида урушга қарши кайфиятлар кенг қулоч ёзди. Ҳарбий жиҳатдангина эмас, сиёсий ва маънавий жиҳатдан ҳам агрессорларнинг аҳволи кескин ёмонлашди, деб айтишга ҳамма асослар бор.

Афтидан, ҳозир Америка раҳбарлари ўз сиёсати қиёфасини янгилаш вақти келди, деб ўйлаётган бўлсалар керак. Урушни кенгайтириш ўрнига энди «вьетнамлаштириш» формуласи ўртага ташланди. Эҳтимол, бунда гап Америка империалистлари, ниҳоят, Вьетнамдан жўнаб кетишга қарор бериб, ўз тақдирини ҳал қилиш, ўз мамлакатининг сиёсий тузуми масалаларини ечиш имкониятини вьетнамликларнинг ўзларига бериб қўймоқчи эканликлари тўғрисида бораётгандир? Асло бундай эмас.

Ҳа, АҚШ йиллар мобайнида сурункасига тан олмай келаётган гапни жаҳон аҳли олдида тан олди: улар вьетнамликларга қарши олиб бораётган уруш Вьетнам халқи асло истамаётган Америка урушидир. Лекин «вьетнамлаштириш» формуласи бу агрессияни тўхтатишни эмас, балки уни вьетнамликлар ўртасидаги хунрезлик урушига айлантиришни кўзда тутади. Америка империалистлари эски ишни ўзгаларнинг қўли билан давом эттириб, миллий манфаатларга хиёнат қилган Жанубий Вьетнам қўғирчоқларига пул ва ҳарбий техника бериб туришни истайдилар.

Бу билан американликлар ҳеч қандай янгилик ихтиро қилганлари йўқ. Чет эл интервенцияси ва гражданлар урушининг машаққатли йилларида капиталистик тартибларнинг ажнабий ҳомийлари ўз планларини Скоропадский, Петлюра, Махно ва меҳнаткаш халқларнинг бошқа хоинлари қўли билан амалга оширишга уринганлиги украинликлар эсидан чиққани йўқ. Лекин бунинг оқибати нима билан тугаганлиги ҳаммага яхши маълум.

Вьетнам Меҳнаткашлар партияси ва ВДР ҳукумати, Жанубий Вьетнам Миллий Озодлик фронти ва Муваққат революцион ҳукумати ҳамма воситалар — ҳарбий, сиёсий ва дипломатия воситалари билан ўз ватанининг озодлиги ва мустақиллигига эришувга азми қарор берганликларини айтмоқдалар. Бу курашда совет кишилари вьетнам халқининг томонида бўлиб келдилар ва унинг томонида бўлиб қоладилар. Вьетнам халқига биз ўзининг миллий орзу-умидларини, мустақам тинчликни тезроқ рўёбга чиқаришни тилаймиз.

Империализмнинг Исроилнинг Яқин Шарқдаги агрессияси билан боғлаган умидлари ҳам пуч бўлиб чиқди.

Зарбанинг тиғи араб шарқидаги прогрессив режимларга қаратилган эди, бу режимлар агрессор зарбасига бардош бериб гина қолмай, мустаҳкамланиб ҳам олди. Араб халқларининг Совет Иттифоқи билан, бутун социализм дунёси билан дўстлиги тағин ҳам мустаҳкамланди. Айни вақтда АҚШнинг ва Исроилга ҳомийлик қилаётган бошқа давлатларнинг обрўйи араб мамлакатларида ва бутун дунёда ҳеч қачон ҳозирчалик пасайиб кетмаганлигини ғарбдагилар эътироф қилишга мажбур бўлмоқдалар. Оккупация қилинган территорияларда босқинчиларга қарши халқ озодлик кураши алангаси тобора гуруллламоқда. Халқаро майдонда Исроил тобора яккаланиб қолмоқда, унинг авантюризми ва сурбетлигидан ҳамма ғазабга келмоқда.

Яқин Шарқдаги кескинликнинг хавфини камайтириб кўрсатиш хато бўлур эди, албатта. Бу районда империалистларнинг айби билан жуда кўп ёнғин материали тўпланди. Неча ўн йиллардан бери Яқин Шарқ тинчлик нималигини билмай келмоқда. Империалистлар бу районда яшовчи халқларни ўз манфаатлари йўлидаги ўйинчоқ деб билиб келган эдилар. Ҳозир ҳам улар араб мамлакатлари халқларининг мустақил ривожланиш ва социал тараққиёт йўлига чиқиб олганлигига тоқат қила олмаётирлар.

Яқин Шарқдаги ҳар бир давлатнинг хавфсизликка бўлган ҳуқуқларини таъминлаш тўғрисида ғамхўрлик қилинганда эди, бу районда тинчлик аллақачонлар тикланган бўлур эди. Лекин босқинчилик иштаҳаси катта бўлган ва экспансиячилик планларини рўёбга чиқаришга уринаётган ҳозирги Исроил раҳбарларига ҳам, уларнинг океан нариёгидаги ҳомийларига ҳам кескинлик керак бўлиб қолган.

Ақлли киши бошқаларнинг хатосидан сабоқ чиқаради, деган гап бор. Афтидан, Исроил ўз хатоларидан ҳам ҳеч қандай сабоқ чиқармаётганга ўхшайди. Исроил ҳукумати ўзининг агрессив сиёсати билан ўз халқининг хавфсизлигини хатар остида қолдирмоқда. Исроил халқининг келажаги арабларга қарши курашга эмас, балки улар билан яхши қўшничиликка боғлиқдир.

Яқин Шарқдаги аҳволни тинч бартараф қилишнинг битта йўли бор, у ҳам бўлса — агрессор қўшинларини оккупация қилиб олинган территориялардан олиб чиқиб кетишдир. Юксак халқаро орган бўлган БМТ хавфсизлик кенгашининг қарорларини ҳурмат қилишга Исроилни мажбур этиш лозим. Қўшма Штатларнинг раҳбарлари ўзларининг Исроил агрессорларига ҳозиргидек ҳомийлик қилишлари батамом истиқболсиз ва хатарли бир иш эканлигини қанчалик тез тушуниб олсалар, бунга шунчалик тез эришиш мумкин бўлади. Араб халқлари таслим бўлишга, ўз ерларининг абадий оккупация қилинишига ҳеч қачон рози бўлмайдилар, бунга ҳеч кимда шубҳа бўлмаслиги керак.

Социалистик мамлакатлар араб халқларининг содиқ дўстларидир. Улар агрессорларнинг Яқин Шарқдаги планларини барбод қилиш учун зарур ёрдам беришга тайёрдирлар. Бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда Совет Иттифоқи Яқин Шарқдаги можарони бартараф қилишга кўмаклашмоқ учун ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қилади. Бу районлардаги аҳволнинг бартараф этилиши адолатни тиклашни таъминлайди ҳамда шу районлардаги ҳамма халқларга тинчлик ва хавфсизлик бахш этади.

Европада тинчликни мустаҳкамлаш ташқи сиёсатимизнинг асосий масалаларидан бири бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Империалистларнинг милитаризм ва реваншизм сиёсатига муросасизлик қилаётган, Европа харитасини қайтадан тузиш истагида бўлган кимсаларнинг режаларини тинимсиз фош этаётган социалистик мамлакатлар, коммунистик ва ишчи партиялар Европа тинчлигини мустаҳкамлашнинг реалистик программасини ўртага қўйдилар. Бу программа куч ишлатишдан ва куч ишлатиш билан дўқ қилишдан воз кечишни, Европада иккинчи жаҳон урушидан кейин таркиб топган территориал аҳволни тан олишни, Европадаги ҳамма давлатлар ўртасида уларнинг ижтимоий тузумидаги тафовутлардан қатъий назар ўзаро манфаатли савдо, иқтисодий ва илмий-техникавий, маданий алоқаларни ривожлантиришни кўзда тутади.

Социалистик мамлакатларнинг таклифлари бирон-бир мамлакатнинг қонуний манфаатларига қарши қаратилган эмас. Бу таклифларнинг моҳияти — суверен тенглик, бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик, Европа мамлакатларининг территориал даҳлсизлигини ва давлат мустақиллигини ҳурмат қилиш асосида халқаро ҳамкорликни йўлга қўйишдан иборат. Бу таклифларга кимда эътироз бўлиши мумкин? Европадаги аҳволни шу йўл билангина чинакам нормаллаштиришга эришиш мумкинлиги равшан эмасми, аҳир? Хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари юзасидан давлатларнинг умум Европа кенгашини чақириш тўғрисида социалистик мамлакатлар ўртага қўйган ғоя халқаро миқёсда тобора кенгроқ қўллаб-қувватланаётганлиги бежиз эмас.

Айниқса қуролсизланиш проблемасига алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман.

Бизнинг мамлакатимиз бошқа социалистик давлатлар билан биргаликда кўп йиллардан бери қуролланиш пойгасига қарши, бутун-бутун мамлакатларни хонавайрон қилиш хавфини солиб турган ажал қуроли запасларининг тўпланишига қарши қунт билан курашиб келаётганлиги бутун дунёга маълум. Қуролсизланиш ғоясини В. И. Ленин бошчилик қилган биринчи Совет Ҳукумати илгари сурган эди.

Коммунистлар ҳеч қачон бу масалага заиф пацифизм позицияларидан ёндошган эмаслар, албатта. Модомики, империалистик интервенция мавжуд экан, империализм дунёга янги уруш авантюралари хавфини солиб турган экан, тараққиёт кучлари агрессия ва милитаризмни тийиб турмоқ учун зарур ҳарбий кучга эга бўлишлари лозим эканлигини биз яхши тушуниб келдик ва тушунмоқдамиз.

Шу билан бирга биз ҳозирги шароитда ҳам, дунё турли социал ва сиёсий тузумдаги давлатларга бўлинган шароитда, социализм билан капитализм ўртасида халқаро майдонда ўткир сиёсий ва идеология кураши давом этаётган шароитда қуролсизланиш йўлида амалий қадамлар қўйилиши мумкин ва лозим, деб ҳисоблаймиз. Бу гапнинг тўғрилигини кейинги йилларнинг тажрибаси яққол кўрсатиб турибди.

Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома яқинда кучга кирди, дунёдаги давлатларнинг жуда кўпчилиги бунга қўшилди. Атмосферада, космик фазода ва сув остида ядро қуролини синашни тақиқлаш тўғрисида илгари тузилган шартнома ва шунга ўхшаш бошқа баъзи битимлар билан биргаликда янги шартнома ядро уруши хавфини камайтиришда муҳим роль ўйнаши керак. Дунёда шундай муҳитни вужудга келтириш керакки, бу шартномани ҳозирча имзоламаган давлатлар ҳам унинг қоидалари билан ҳисоблашадиган бўлсинлар.

Ҳозирги вақтда стратегия қуроллари билан қуролланиш пойгасини тўхтатиш сингари муҳим проблема ҳам кун тартибига қўйилди. СССР билан АҚШ ўртасида дастлабки музокаралар бўлиб ўтди, Яқинда Венада ана шу мураккаб масала юзасидан яна музокара бошланади. Бу соҳадаги оқилона битимни Совет Иттифоқи табриклаган бўлур эди. Биз ҳар қандай агрессорни тийиб турувчи ишончли восита бўлган стратегия кучларини вужудга келтирганмиз. Бинобарин, биз ҳар қандай томонинг СССРдан ҳарбий устунликка эришиш йўлидаги ҳар қандай уринишларига ҳарбий қудратини ўз мудофаамизни гарантиялаш учун лозим бўлган даражада кўпайтириш билан жавоб берамиз. Биз бундан бошқача йўл тута олмаймиз.

Лекин, башарти АҚШ ҳукумати стратегия қуроллари билан қуролланиш пойгасини тўхтатиш тўғрисида бир битимга эришишга ҳақиқатан ҳам интиладиган бўлса, башарти Америка жамоатчилиги қурол-яроғ фабрикантлари билан ҳарбийларнинг қаршилигини енгишга муваффақ бўла олса, унда музокараларнинг истиқболларини ижобий баҳолаш мумкин бўлади. Ҳар ҳолда Совет Иттифоқи бу музокаралардан фойдали бўлиб чиқиши учун ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қилади.

Ана шуларнинг ҳаммасини тамомила равшан қилиб айтиб қўймоқчиман. Чунки, қуролланиш пойгасидан манфаатдор бўлган Америка доиралари ҳозир айниқса активлашиб кетди. Шу билан бирга улар ҳар қандай ҳолда ҳам Совет Иттифоқи қурол-яроғ ишлаб чиқаришни кўпайтириш ниятида, деган туҳмат даъволарни ишга солмоқда. Бу ҳарбий тайёргарликларга кўпроқ маблағ ундириб олмоқ учун ҳамиша жамоатчиликни чўчитишга уриниб келган империалистларнинг найрангидир.

Хитой билан муносабатларимиз тўғрисида бир неча оғиз гапириб ўтмоқчиман. КПСС нинг, Совет Ҳукуматининг доимий йўли — Хитой Халқ Республикаси билан дўстона муносабатларни қайтадан тиклаш ва ривожлантириш йўлидир. Бу муносабатларга рахна тушгани ва жуда кескинлашиш даражасига етиб борганлиги бизнинг айбимиз эмас. Биз халқаро коммунистик ҳаракатдаги бузғунчилик фаолиятига ва ленинизмга зид қарашларни пропаганда қилишга қарши принципиал кураш олиб бориш билан бирга ғоявий ихтилофлар давлат ўртасидаги муносабатларга кўчирилмаслигига доимо ҳаракат қилиб келдик ва ҳаракат қилмоқдамиз. Коммунистик ва ишчи партиялар ўзларининг Москвадаги халқаро кенгашида бу сиёсатни қўллаб-қувватлашларини яна изҳор этдилар.

Ўзингизга маълумки, ХХР ҳукумати билан Совет—Хитой чегарасидаги аҳволни нормаллаштириш юзасидан музокаралар олиб борилмоқда. Совет Иттифоқи шу музокараларда аниқ ва равшан позицияда турибди. Биз Совет—Хитой чегарасини душманлик чегарасига эмас, балки яхши қўшничилик чегарасига айлантирадиган битимга эришиш зарур, деб ҳисоблаймиз. Биз ўзимизнинг қонуний принципиал позицияларимиздан чекинмаган ҳолда, Совет ватанининг манфаатлари ва чегараларимиз даҳлсизлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилган ҳолда Хитой Халқ Республикаси билан давлатлараро муносабатларни нормаллаштирмоқ учун ўзимизга боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қиламиз.

Биз шунга қатъиян асосланиб иш кўрмоқдамизки, Совет ва Хитой халқларининг келгусидаги манфаатлари бир-бирига зид бўлиш бир ёқда турсин, бир-бирига мувофиқдир. Шу билан бирга биз Хитойда бўлиб ўтаётган музокаралар атрофида бу музокараларнинг муваффақиятига асло ёрдам бермайдиган вазият сунъий равишда вужудга келтирилаётганлигига ҳам бефарқ қарай олмаймиз. Дарҳақиқат, советларга қарши ҳарбий васвасани зўр бериб авж олдириш ва хитой аҳолисини «урушга ва очликка» тайёрланишга даъват қилиш музокараларнинг моҳиятига ёрдам беради, деб ким жиддий даъво қила олади? Башарти, бу иш Совет Иттифоқига тазйиқ ўтказиш учун қилинаётган бўлса бу уринишлар пуч бўлиб чиқади, деб олдинданоқ айтиб қўйиш мумкин. Халқимизнинг асаби мустаҳкам. Буни Хитойдаги ҳарбий васваса ташкилотчилари билиб қўйсалар чакки бўлмас эди. Гапнинг сирасини айтганда, чегара тўғрисидаги масалани аниқ бартараф қилишдан коммунизм қураётган совет халқининг манфаатларини қўриқламоқ учун зарур нарсаларнинг ҳаммасига эга бўлган Совет Иттифоқи қанчалик манфаатдор бўлса, ХХР ҳам шунчалик манфаатдордир.

Кўриб турибсизки, ўртоқлар халқаро ҳаёт бир жойда тургани йўқ. Халқаро ҳаёт ўз кўлами ва характери жиҳатидан турлича бўлган воқеалар билан жўшиб турибди, Етилган халқаро проблемаларни халқларнинг хавфсизлиги манфаатларини кўзлаб ҳал қилиш

(Давоми учинчи бетда).

ХАРЬКОВДАГИ ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСДА ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

(Боши иккинчи бетда).

учун кўпдан-кўп куч-ғайрат сарфлаш зарурлигини биз яхши тушунамиз.

Шу билан бирга дунёда содир бўлаётган воқеалар халқаро ишларнинг боришига мамлакатимизнинг, бутун социалистик давлатлар ҳамдўстлигининг, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг таъсири кучайиб бораётганлигидан далолат беради. Бизнинг сиёсатимиз ҳамма халқларнинг туб манфаатларига мос келади. Шу сабабли улар бу сиёсатимизни тобора яхшироқ тушуниб, қўллаб-қувватламоқдалар.

Халқаро вазиятнинг ривожланишига умидворлик билан қараш учун бизда ҳамма асослар бор. Ҳамма революцион ва прогрессив кучлар ўзларининг олийжаноб мақсадлари йўлида курашни тағин ҳам активлаштириб юборишларини олдиндан айтиб бермоқ учун пайғамбар бўлиш шарт эмас. Ҳозир мамлакатимиздагина эмас, қардош социалистик мамлакатлардагина эмас, бутун дунёда ҳам шонли воқеага — Ленин юбилейига тайёргарлик ишлари тугалланмоқда. Бу тайёргарлик одамларнинг Ленин асарларини қайта-қайта ўқиётганларида, улар энг зарур мавзуларни Ленин ғоялари асосида муҳокама қилаётганларидагина ўз ифодасини топиб қолаётгани йўқ, албатта. Бу тайёргарлик, аввало, ленинча яшаш ва курашиш, бутун куч ва воситаларни В. И. Ленин ўз ҳаёти ва фаолиятини бағишлаган мақсадлар сари жадал ҳаракат қилишга сафарбар этиш иштиёқи кучайиб бораётганлигида ўз ифодасини топмоқда.

Азиз харьковликлар! Бугун сизларга барча меҳнаткашларнинг улуғ йўлбошчиси ва устози — Владимир Ильич Ленин номидаги орден топширилмоқда. Унинг номи барҳаётдир, Лениннинг иши яшамоқда ва янги-янги ғалаба қозонмоқда. Ҳозирги аср — бутун планета бўйлаб ғолибона одим ташлаб бораётган Ленин ғоялари тантанаси асридир. Бу ғоялар миллион-миллион мазлумлар ва эксплуатация қилинаётган кишиларнинг ўз социал ва миллий озодлиги учун курашга руҳлантириб келди ва руҳлантира беради. Бу ғоялар инсониятнинг порлоқ келажаги — коммунизм сари қилаётган ҳаракатимизга ёрқин нур сочиб турибди, бизни улуғ ва олийжаноб мақсадга эришиш йўлида, ер юзидаги одамларнинг бахт саодати йўлида янги шижоатлар ва зафарларга чорламоқда.

Ленин васиятларига амал қилаётган совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида ғоят қисқа муддатларда дунёда биринчи бўлиб социализм қурди ва эндиликда муваффақиятли равишда коммунистик жамият қурмоқда.

Сўнгра ўртоқ Л. И. Брежнев СССР Олий Совети Президиумининг Харьков областини Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини ўқиб эшиттирди.

Область раҳбарлари, саноат ва қишлоқ хўжалик илғорлари, зиёлиларнинг вакиллари минбар ёнига келадилар. Узоқ давом этган гулдурос қарсаклар остида ўртоқ Л. И. Брежнев Ленин орденини область байроғига тақиб қўяди. Харьковликларнинг вакиллари меҳнат ва жанговар жасоратлар билан шуҳрат қозонган байроқни келиб ўпадилар.

Л. И. Брежнев сўзининг охирида бундай деди:

Азиз ўртоқлар! КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет Ҳукумати шунга қаттиқ аминдирларки, иккита Ленин орденли Харьков областининг ишчилари, колхозчилари, зиёлилари бундан буён ҳам янги турмуш қурувчиларнинг биринчи сафларида бориш, экономика, фан ва маданиятни юксалтиришда янгидан-янги муваффақиятларга муттасил эришабериш учун лозим бўлган ҳамма ишларни қиладилар.

Азиз харьковликлар, мен меҳнатингизда ва ўқишингизда сизларга чин қалбимдан катта-катта муваффақиятлар, сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, шоду ҳуррамлик тилайман.

Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи зўр эътибор билан тингланди ва бирнеча бор гулдурос, давомли қарсаклар билан бўлиниб турди.

* * *

Харьков области партия комитетининг биринчи секретари Г. И. Вашченко сўзга чиқади. Ҳаммамиз, дейди у, кеча ва бугун КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежневнинг ёрқин ва мазмунли нутқларини зўр эътибор ва иштиёқ билан тингладик. Бу нутқлар ҳар биримизнинг қалбимизда унутилмас таассурот қолдиради, КПСС XXIII съездининг қарорларини амалга ошириш, беш йиллик планларни бажариш соҳасидаги ишимизда янги куч ва ижодий илҳом бағишлайди. Областга Ватаннинг олий мукофоти — Ленин ордени топширилиши Харьков областидаги барча меҳнаткашлар учун қувончли воқеадир.

Г. И. Вашченко Харьков областидаги ишчилар, колхозчилар, зиёлилар, барча меҳнаткашлар номидан юксак мукофот учун, областнинг хўжалигини бутун чоралар билан ривожлантириш, меҳнаткашларнинг фаровонлиги ва маданиятини юксалтириш тўғрисида доим ғамхўрлик қилиб, катта эътибор бераётганликлари учун КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет Ҳукуматига самимий ташаккур изҳор қилади.

Шундан кейин Харьковдаги Киров номли турбина заводининг токари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. С. Кисляков, Харьков районидаги «Кутузовка» совхозининг сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Совети депутати Л. И. Шевченко, В. И. Ленин номли политехника институтининг ректори, профессор М. Ф. Семко, Днепропетровск область партия комитетининг биринчи секретари А. Ф. Ватченко, отставкадаги полковник П. Х. Гордиенко, Харьков университети студенти В. Криворучко сўзга чиқдилар.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига табрикнома қабул қилдилар.

Йиғилиш тамом бўлди. Ҳамма ўрнидан туради. Коммунистик партиянинг ленинчи Марказий Комитети шарафига, улуғ совет халқи шарафига, ватанимизнинг равнақи шарафига табрик хитоблари янграйди.

(ТАСС).

ОРЕНБУРГ ҒАЛЛАКОРЛАРИНИНГ БАЙРАМИ

ОРЕНБУРГ, 14 апрель. (ТАСС мухбири). Оренбург ғаллакорлари, областнинг барча меҳнаткашлари учун бугун шоду-ҳуррамлик. Колхоз ва совхозларнинг, заводлар, фабрикалар ва қурилишларнинг вакиллари КПСС Оренбург область комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область Советининг областга Ленин ордени топширишга бағишланган тантанали мажлисига тўпланишди.

Тантанали мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорнийни қизғин кутиб олишди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси гулдурос қарсаклар остида фахрий президиумга сайланди.

Сўз ўртоқ Н. В. Подгорнийга берилади.

Бугун Оренбург области қишлоқ хўжалик меҳнатчиларининг, барча меҳнаткашларининг ҳаётида катта воқеа бўлиб турибди, — деди у, — 1968 йилда қўлга киритилган зўр меҳнат ғалабаси учун областга Ватаннинг юксак мукофоти топширилади. Областда 4,6 миллион гектар майдондан жами 8,3 миллион тонна яъни ҳар бир гектар ердан ўрта ҳисобда 18 центнер дон олинди давлат омборига 360 миллион пуд ғалла тўкиб қўйилди. Область шу вақтгача бу қадар кўп яхши ғалла олишга ва бу қадар катта ҳосилдорликка эришмаган эди; Н. В. Подгорний меҳнаткашларни юксак мукофот — Ленин ордени билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан муборакбод қилди.

Мамлакатимизнинг бошқа кўпгина областлари, ўлкалари ва республикалари каби Оренбург области ғаллакорларининг ҳам муваффақиятлари социалистик қишлоқ хўжалиги нақадар катта имкониятларга эга эканлигини яна бир марта яққол кўрсатиб турибди. Бу муваффақиятлар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаштириш ва унинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш борасида партия ва давлат ишлаб чиққан, қунт билан амалга ошираётган тадбирларнинг юксак даражада самарадор эканлигини яққол намойиш қилмоқда.

Революциянинг ғалабаси, совет халқининг фидокорлиги ва қаҳрамонлиги, деди сўнгра Н. В. Подгорний, бутун мамлакатимиз каби Жанубий Уралнинг ҳам қиёфасини ўзгартириб юборди. Оренбург ерларининг бағридаги бойликларни мамлакатимизга хизмат қилдирди. Орск, Новотроицк, Медногорск ва шулар каби бошқа саноат марказлари қад кўтарди. Ҳозирги вақтда область саноати ялпи маҳсулотни 1913 йилдагига нисбатан 145 баравар, урушдан олдинги 1940 йилдагига нисбатан қарийб 15 баравар кўп ишлаб чиқармоқда. Ҳозирги вақтда Оренбург области қора ва рангли металлургия ривожланган, нефть қазиб чиқарувчи, нефтни қайта ишловчи ва химия саноати, оғир ва электр техника машинасозлиги, бинокорлик материаллари саноати ривожланган район бўлиб қолди.

Мана шуларнинг ҳаммаси ўз-ўзидан бунёдга келгани йўқ албатта. Саноат гигантларида бўлгани каби катта-катта ғалла эшелонларида ҳам Коммунистик партиянинг бунёдкорлик фаолияти ўз ифодасини топди. Партиямиз мамлакатни В. И. Ленин кўрсатиб берган йўлдан дадиллик билан бошлаб бормоқда.

Н. В. Подгорний ўз нутқида беш йилликнинг якунловчи йилида халқимизнинг олдида турган вазифаларни батафсил айтиб берди ва халқаро масалаларга тўхталди.

Н. В. Подгорний СССР Олий Совети Президиумининг Оренбург областини Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини ўқиб бериб, мажлис қатнашчиларининг гулдурос қарсаклари остида орденни область байроғига қадаб қўйди. Н. В. Подгорний бу мукофот қўш орденли область қишлоқ хўжалик меҳнатчиларини, унинг барча меҳнаткашларини янги шонли ишларга руҳлантиради, деб ишонч билдирди.

Бошқирдистон область партия комитетининг биринчи секретари М. З. Шокиров, Куйбишев область партия комитетининг биринчи секретари В. П. Орлов, Татаристон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси С. Г. Батиев, Челябинск область партия комитетининг биринчи секретари Н. Н. Родионов, Актюбинск область ижроия комитетининг раиси С. К. Кубашев, КПСС Уральск область комитетининг секретари Б. Ж. Жумағалиев сўзга чиқиб табрикладилар.

Мажлис охирида КПСС Оренбург область комитетининг биринчи секретари, Социалистик меҳнат Қаҳрамони А. В. Коваленко сўзга чиқди.

Областнинг меҳнатдаги муваффақиятларига берилган юксак баҳо учун, деди у, партия ва ҳукуматга ўзимизнинг чуқур ва самимий ташаккуримизни изҳор қиламиз. А. В. Коваленко беш йилликни мудаттидан олдин бажармоқ ва ўз зиммасига юклатилган вазифаларнинг ҳаммасини муваффақиятли равишда адо этмоқ учун оренбургликлар кучларини аямайдилар, деб партия Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига айтиб қўйишни Н. В. Подгорнийдан илтимос қилди.

Тантанали мажлис катнашчилари КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва СССР Министрлар Советига ёзилган табрикномани ғоят баланд руҳ билан қабул қилишди.

ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН МУКОФОТ

ЕРЕВАН, 14 апрель. (ТАСС). Бугун Арманистонда катта байрам. Республика меҳнаткашлари хўжалик ва маданий қурилишда эришган муваффақиятлар учун Арманистонга ватаннинг олий мукофоти — Ленин ордени топширилди.

А. Спендиаров номли давлат Академик опера ва балет театрида шу шонли санага бағишланиб тантанали мажлис бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Е. Кочинян, Арманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. Х. Арутюнян, Арманистон ССР Министрлар Советининг Раиси Б. А. Мурадян, республиканинг бошқа раҳбарлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари президиумга чиққанларида мажлис аҳли уларни самимий кутиб олди.

Гулдурос қарсаклар остида КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси фахрий президиумга сайланади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленкога сўз берилади.

Совет Арманистонига Ленин ордени топширилмоқда, деди у. Совет давлатининг бу олий мукофотида Арманистон меҳнаткашлари Ватанимизни ривожлантиришга қўшаётган салмоқли ҳисса умумиттифоқ миқёсида тақдирланганлиги ўз ифодасини топган. Бузилмас қардошларча дўстлик, коммунизм қуришдан иборат муштарак иш туфайли жипслашган кўп миллатли Совет Иттифоқининг ҳамма халқлари арман халқининг қувончи ва ҳақли ифтихорини биргаликда баҳам кўрмоқдалар.

Партиямиз Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан А. П. Кириленко, мажлис аҳлини ва улар орқали Арманистоннинг ҳамма меҳнаткашларини муносиб мукофот билан қизғин муборакбод қилди ва бутун совет халқининг бахт-саодати йўлидаги ишларда уларга янгидан-янги ажойиб зафарлар тилади.

Бизнинг халқимиз, деди сўнгра А. П. Кириленко, Лениннинг бевосита раҳбарлигида бошланган туб социал ўзгаришларни давом эттириб, Ленин ғояларини амалга ошраборив Коммунистик партия раҳбарлигида жаҳоншумул тарихий аҳамиятга эга бўлган жуда катта кўламдаги вазифаларни ҳал этди. Партия сиёсатининг тўғрилигини, социалистик ривожланиш йўлининг афзалликларини мамлакатимизнинг, ҳамма совет республикаларининг улкан тараққиёти мисолида, жумладан арман диёридаги ажойиб ишлар мисолида яққол кўриш мумкин.

А. П. Кириленко, СССР Олий Совети Президиумининг Арманистон Совет Социалистик Республикасини Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини ўқиб эшиттиргач, мажлис қатнашчиларининг гулдурос, давомли қарсаклари остида орденни республика байроғига қадаб қўйди.

Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Е. Кочинян Арманистон ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари ва зиёлилари меҳнатига юксак баҳо берганликлари учун КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, Министрлар Советига арман халқи, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан қизғин миннатдорчилик ва чуқур ташаккур изҳор этди.

А. Е. Кочинян ва ундан кейин сўзга чиққан бошқа нотиқлар Арманистон ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари, зиёлилари бундан буён тағин ҳам яхшироқ меҳнат қиладилар, ўзларининг бутун куч-ғайратларини, бутун қобилиятлари ва талантини улуғ Ватанимиз қудратини мустаҳкамлашга сарфлайдилар, деб КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси билан Совет ҳукуматини ишонтирдилар.

Тантанали мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

МЎЛ ПИЛЛА ОЛИШ ТАДБИРЛАРИ

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

Ипак қуртидан юқори, сифатли пилла олиш, унинг озуқа базасини яратишга ва қурт боқиш агротехникасини яхшилашга боғлиқ.

Бу йилги баҳор табиий намнинг кам, буғланишнинг кучлилиги ва ҳаво ҳароратининг юқори бўлиши билан кескин фарқ қилади. Натижада тут эрта амалга кирмоқда. Шундай шароитда барг ҳосил қилиш учун бир қанча агротехника чораларини тезликда амалга ошириш керак.

Энг муҳими — баҳорда суғориш, ўғитлаш, қатор ораларини шудгорлаш, шохларни барг билан ўз вақтида ва тўғри кесиб олишдир.

Тутзор ва якка тут дарахтларини баҳорда 2—3 марта, ёзги ўсиш даврида эса 5—7 марта суғориш тавсия этилади. Эрта баҳорда суғориш тупроқда намликни кўпайтириш ва сақлаш билан бирга дарахтларни эрта барг чиқаришдан сақлайди. Натижада тут дарахтларига баҳорги совуқ таъсир этмайди, барг ҳосили, суғорилмаган тутларга нисбатан 30—40 процент ортади. Бундан ташқари, барг таркибидаги ипак қурти учун зарур бўлган озиқа моддасини кўпайтиради, тут баргини тезда дағалланишдан сақлайди.

Тупроқ шароитига қараб, бир гектар тутзорга 1000—1200 кубометр сув сарфланади ва тупроқ 1—1,5 метр чуқурликда намланади.

Агротехника чораларидан яна бири, тутзорларни ва якка тут дарахтларини ўз вақтида ўғитлашдир. Тутзорларга тупроқ шароитига қараб, 360—400 килограмм аммиак селитраси ва 400—450 килограмм суперфосфат берилади. Баланд танали якка дарахтлар ёши ва ҳолатига қараб ўғитланади. Ўн ёшгача бўлган ҳар бир дарахтга 0,3 килограмм аммиак селитраси ва 0,4 килограмм суперфосфат, катта ёшдаги дарахтларга эса 0,5—0,7 килограмм аммиак селитраси ва 0,5 килограмм суперфосфат берилади.

Минерал ўғитларнинг таъсирчанлигини ошириш, чириган гўнг аралаштириш билан амалга оширилади. Бир гектар тутзорга 10—15 тонна маҳаллий ўғит сарфланади.

Тутзор уч даврда — апрель, май ва шохлар барг билан кесиб олингандан сўнг июнь ойларида ўғитланади.

Тутзор ва тут дарахтлари ўғитланганда барг ҳосили 1,5 баробар ортади, баргнинг тўйимлилик сифати яхшиланиб бир килограмм пилла олиш учун сарфланадиган барг ўғитланмаган тутзорнинг баргига нисбатан 3—5 килограмм кам кетади.

Айрим колхоз ва совхозларда тутзорлар кузда шудгорланмаган бўлса тезда 30—35 сантиметр чуқурликда ҳайдаб қўйиш зарур. Якка тут дарахтларининг атрофидаги тупроқ, 20—25 сантиметр чуқурликда 1—1,5 метр кенгликда юмшатилиши ва турли бегона ўтлардан тозаланиши керак. Якка тут дарахтлари таги икки марта юмшатилса ва ўғит нормаси ўз даврида берилса барг ҳосили 1,5—2 марта ортади.

Барг тайёрловчиларни танлаш, малакасини ошириш, дарахт шохларини тўғри кесиш пиллачиликда мураккаб ва муҳим ишлардан ҳисобланади. Бунинг учун буток қолдирмасдан янги усулда — 0,5 сантиметр суянчик қолдириб кесилса яхши бўлади. Илгари қабул қилинган агротехника инструкциясида айтилганидек 5—8 сантиметр ўзунликда қолдирилган суянчиқ ёз даврида қурийди. Йиллар ўтиши билан уларнинг сони кўпайиб дарахтларнинг новда ҳосил қилиш қобилиятини пасайтиради. Шохлар янги усулда кесилса новда кўп ҳосил бўлади. Натижада барг 30—40 процент ортади.

Тут кўчатларини ўз вақтида ва тўғри ўтқазиш катта аҳамиятга эга. Кўчат куз ва эрта баҳорда тупроқнинг сернам даврида экилади. Кўчат учун ажратилган майдон кузда чуқур қилиб ҳайдалади, экишдан олдин яхшилаб текисланади.

Кўчатлар тўлиқ тутиб кетишини таъминлаш учун, ўтказиш даврида зарарланган илдизлар кесиб ташланади, тупроқда етарли нам бўлишига қарамай суғориш керак, бу яхши натижа беради.

Янги ташкил қилинган тутзорлар майдонидан тўлиқ фойдаланиш мақсадида қатор орасига чигит ёки паст бўйли чопиқ талаб қиладиган бир йиллик ўсимликлар экилади.

Республикамизда кейинги йилларда ипак қуртининг оқ пилла ўрайдиган дурагай навлари боқилаётир. Улар маҳсулдорлиги билан фарқ қилади. Қурт боқиш агротехникаси ҳам олдинги дурагайларга нисбатан талабчандир.

Ипак қуртидан юқори ва сифатли пилла ҳосили олиш кўп жиҳатдан уруғ очириш — инкубацияни ўз вақтида намунали ўтказишга боғлиқдир. Ипак қурти уруғини махсус танлаб олинган хоналарда инкубаторияларда очирилади. Уруғ очириш учун қурт боқувчи хўжаликларга яқин бўлган уруғ очиришга мослаштириб жиҳозланган уч хонали, олди айвонли, форточкали деразалари бўлган, тахта полли, печкали уйлар танланади. Уруғ очириладиган хонанинг сатҳи ҳар 100 қути уруғи учун камида 16 квадрат метр, хажми эса 15—16 кубометр бўлиши керак. Танлаб олинган хоналар тезликда тузатилиши, дизинфекция қилиниши ва оқланиши зарур.

Инкубатория ва кичик ёшдаги қуртлар боқиладиган хоналарнинг ҳаммасини 4 процентли формалин ёки 2 процентли активлаштирилган монохлорамин эритмаси билан дезинфекция қилинади. Бунинг учун хонанинг ҳарорати 22—25 градусга кўтарилади. Акс ҳолда формалининг буғланиши қийинлашади. Оқибатда касаллик қўзғатувчи микроорганизмлар ва бошқа зараркунандалар ўлмай қолади. Тўрт процентли формалин эритмасини тайёрлаш учун 1 литр 40 процентли формалинга 9 литр сув қўшилади. Тайёрланган эритмани куртхоналарга «ОРП-13» (автомакс) пуркагичи ёрдамида пуркалади.

Дезинфекция шу ишни бажарувчи махсус киши томонидан ўтказилади. Дезинфекция қилинган бинолар 22—25 градус иссиқликда 24—30 соат яхшилаб ёпиб қўйилади. Сўнгра очилиб ҳиди кетгунга қадар шамоллатилади. Инкубатория ҳамда қуртхоналарни активлаштирилган 2 процентли монохлорамин эритмаси билан дезинфекция қилинганда хоналарнинг ҳарорати 15—17 градусдан юқори бўлиши мақсадга мувофиқдир. Активлаштирилган монохлорамин эритмасини тайёрлаш учун 10 литр сувга 200 грамм 20 процентли монохлорамин қўшиб устига буғланишини тезлатиш мақсадида 200 грамм аммиакли селитра солинади.

Эритмани дезинфекция қилишга киришиш олдидан тайёрланади. Акс ҳолда барвақт тайёрланган эритма ўз кучини йўқотади.

Дезинфекция қилинаётган бинонинг ҳамма қисмини, асбоб-ускуналарни, этажерка ва сўкчакларнинг ҳаммаси бир текисда, формалин ёки монохлорамин эритмаси билан ҳар 3—4 квадрат метрга 1 литр ҳисобидан ОРП-13 (автомакс) ёрдамида пуркалади. Активлаштирилган монохлорамин билан дезинфекция қилинганда хоналарни 8—10 соат давомида ёпиб қўйилади, сўнгра ҳиди кетгунга қадар шамоллатилади. Дезинфекция ишлари тамом бўлиши биланоқ инкубаторияларни ва қурт боқиладиган биноларни оқлашга киришиш зарур. Оқлаш ҳам ўз навбатида касаллик қўзғатувчи микроорганизмларни ўлдиради. Хоналарни оқлашда бир қути қурт уруғи боқиладиган жойга 10—20 килограмм ҳисобидан сўндирилмаган охак сарфланади.

Ипак қурти ўзининг қуртлик даврини 25—28 кунда тамомлайди. Шу вақт ичида қурт уруғдан чиққандаги оғирлигига нисбатан 9—10 минг мартаба катталашади. Қуртларнинг бунчалик тез ўсиши қурт боқиш бошланишигача тайёргарлик ишларини жуда тезлик билан олиб боришни талаб қилади, акс ҳолда қуртларга етарли шароит яратилмаса, турли касалликларнинг келиб чиқишига сабаб бўлади. Бу эса ҳосилнинг камайишига, пилланинг сифати пасайишига олиб келади.

Шу кунларда пиллачиларнинг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат.

Қурт боқувчи звенолар ташкил қилишни тамомлаш, қурт боқиш агротехникасини чуқур ўрганиш, қурт боқиладиган, айниқса умумлаштириб боқиладиган колхоз-совхоз жамоат биноларини аниқлаш ва уларни қурт боқишга тайёрлаш, зарур асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш керак, Печкаларни қуриш ҳамда зарур ёқилғи, формалин, қоғоз миқдорларини аниқлаш, қурт боқишга керакли нарсаларни (термометр, психрометр) ўз вақтида қурт боқувчиларга етказиб бериш зарур.

Ипак қуртини кичик (1—2) ёшлигида боқиш учун марказлаштирилган жамоат биноларини ажратиш мақсадга мувофиқ. Бунинг учун инкубаторияга яқин жойлардан ҳар 10—15 қути қурт илғор ва тажрибали қурт боқувчи звенога беркитиб қўйилса яхши бўлади. Қуртларни кичик ёшлигида марказлаштириб боқилса, бош сони камаймайди. Бир текисда ўсади, парваришлаш яхшиланади, барг ва меҳнат сарфи тежалади, пилланинг ҳосили ва сифати юқори бўлади. Илғор ипакчилар «қурт боқиш учун тайёрланган ҳар бир квадрат метр жой — 1 килограмм пилла» дейдилар. Шунинг учун қуртларни сийрак қилиб боқиш кўп пилла ҳосили олишга имкон беради.

Юқорида кўрсатилган агротехника чоралари тўлиқ ва ўз вақтида сифатли ўтказилганда мўл барг ва пилла ҳосили олишга эришиш мумкин.

Ю. МИРОЛИМОВ,
Б. ПАРПИЕВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидатлари.
А. ИСЛОМОВ,
катта илмий ходим.

ОБЛАСТДА ЧИГИТ ЭКИШ ТУГАЛЛАНДИ

Тошкент областининг пахта далалари меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб совғалар билан нишонлаш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, кеча чигит экишни 10 иш кунида тамомладилар.

Оққўрғон, Ўрта Чирчиқ ва Бўка районларида чигит экиш қисқа муддатларда ўтказилди. Оққўрғон районидаги «Ленинобод» ва Ҳамид Олимжон номли, Бўка районидаги «Гулистон», Бекободдаги Ленин номли, Ўрта Чирчиқдаги Охунбобоев номли, Терешкова номли, «Полярная звезда» колхозлари, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги», «Оққўрғон», 1-«Пискент», 2-«Далварзин» совхозлари ва бошқа хўжаликларда чигит 6—8 кун ичида экиб бўлинди.

Бутун майдоннинг 70 процентига чигит экиш билан бир вақтда минерал ўғитлар ҳам солинди. 16 минг гектар ерга чигит биринчи марта кенг қаторлаб, гербицидларни қўлланган ҳолда экилди.

Область пахтакорлари гектарларнинг тўла бўлиши, ҳамма майдонларда чигитнинг текис униб чиқиши учун бутун чораларни кўрмоқдалар.

ФАХРИЙ ЁРЛИҚЛАР ТОПШИРИЛДИ

14 апрель куни областимизнинг Орджоникидзе район матлубот жамияти коллективига район партия комитетининг мажлислар залида Ленин юбилейи Фахрий ёрлиқларини топшириш маросими бўлиб ўтди. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС Орджоникидзе район матлубот жамияти коллективини Ленин юбилейи олдидан бошланган социалистик мусобақада яхши кўрсаткичларга эришганлиги учун ана шу юксак мукофот билан тақдирлади.

Бу илғор коллективга КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг Ленин юбилейи Фахрий ёрлиғини «Ўзбекбирлашув» правлениесининг раиси ўртоқ М. Ҳасанов топширди. Шунингдек, коллективнинг илғор савдо ходимларидан 70 кишига тантанали вазиятда «Шавкатли меҳнати учун. Владимир Ильич Ленин туғилган кунинг 100 йиллигини нишонлаш учун» юбилей медаллари топширилди.

Бу юксак мукофотларга жавобан район матлубот жамиятининг савдо ходимлари янада самаралироқ ишлаб, тўрт ойлик планни 20 апрелгача, йиллик планни эса 15 декабргача бажариш учун мажбурият олишди.

Янгийўлдаги Чиноз совхоз-техникумининг коллективи Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ўзларининг совхоз-техникумини Ленин юбилейи Фахрий ёрлиғи билан мукофотланганини ҳақидаги хабарни зўр кўтаринки руҳ билан кутиб олди. Хушхабар тезда чорвачилик фермаларига, далачилик бригадаларига тарқалди. Ҳамманинг юзида шоду ҳуррамлик. Чорвадорлар бу хушхабарни эшитиб, бундан кейин янада зўр ғайрат ва ташаббус билан ишлашга тайёр эканликларини изҳор қилдилар.

Яқинда бўлиб ўтган митинг ана шу тарихий воқеага бағишланди. Республика қишлоқ хўжалик министрининг биринчи ўринбосари. С. Асомов тўпланганларнинг гулдурос қарсаклари остида мукофотни топширди.

Совхоз-техникумнинг энг яхши ходимларидан бир группаси ҳам «Шавкатли меҳнати учун» юбилей медали билан тақдирланди. Район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. Алимов мукофотларни топширар экан, илғорларни самимий қутлади ва янгидан-янги муваффақиятлар тилади.

Яқинда Тошкентдаги Алишер Навоий номли 40-мактабда Владимир Ильич Лениннинг туғилган кунининг 100 йиллиги олдидан доҳийнинг ҳаёти ва фаолиятига акс эттирувчи музей очилди. Музейни очиш маросимида кекса коммунист, В. И. Ленин билан учрашган М. Бақоев қатнашиб ва Лениннинг улуғ ўқувчиларига В. И. Ленин ҳақида гапириб берди. Суратда: (чапда) М. Бақоев ўқувчилар орасида.

Н. Мухаммаджонов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОНДА СССР ХАЛҚЛАРИ САНЪАТИ БАЙРАМИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ЯНГРОҚ КУЙЛАР, ҚУВНОҚ ҚЎШИҚЛАР

РСФСРда хизмат кўрсатган артист Джелла Агафонова.

«Березка» хореографик ансамблининг солисти Галина Петрова.

Ўзларининг баркамол, таъсирчан ва жозибадор ижоди билан совет санъатининг шону-шуҳратини бутун оламга ёйиб келаётган коллективлар беҳисобдир. Ҳаммамизга маълум ва манзур бўлган «Березка» давлат хореографик ансамбли ана шу коллективлар қаторида алоҳида ўрин тутади. Катта анъаналарга бой бўлган бу коллективнинг севимли куй ва қўшиқларини эшитмаган томоша қилмаган кишилар кам топилади. Мана, йигирма икки йилдирки, «Березка» Ватанимизнинг барча ўлкаларида, чет эл мамлакатларида бўлиб, ўзларининг ажойиб санъатларини намойиш этиб келмоқдалар.

Бу ижодий коллектив 53 чет эл мамлакатларида меҳмон бўлган. Социалистик мамлакатлар, Америка Қўшма Штатлари, Франция, Италия, Шимолий Африка мамлакатлари, Бельгия, Мексика, ва бошқа мамлакатларда «Березка» чиқишларини илиқ ва самимий кутиб олишган.

— Америка Қўшма Штатлари бўйлаб қилган сафаримиз пайтида рўй берган қизиқарли воқеаларни ҳамон эслайман,— дейди ансамблнинг таниқли солисти, РСФСРда хизмат кўрсатган артист Тамара Дмитровна Лукьянова.— Нью-Йоркка етиб келмасимизданоқ ўн беш кунлик билетлар сотиб бўлинибди. Бизларнинг ҳар кунги чиқишимиз шаҳар жамоатчилигида катта таассуротлар қолдирди. Улар ҳар бир номерни қайта-қайта кўрсатишни илтимос қилишарди. Икки ҳафтага мўлжалланган сафаримиз бир ойга чўзилди. Биз чиқаётган театр биносининг теварак-атрофи куну-тун одамлар билан гавжум бўларди. Кишилар ўз уйларидан овқат, кийим-кечакларини олиб келиб, икки-уч кунлаб концертларга билет олиш учун навбат кутишарди.

Татьяна Дмитровна чет эл гастролларининг бири устида тўхталиб ўтди, холос. Аслида бу коллектив қай бир мамлакатда бўлмасин тилларда ва дилларда чуқур из қолдириб, катта муваффақиятлар қозонди.

«Березка» 1969 йилда Монголия Халқ Республикасида гастролда бўлди. Бу дўстона мамлакатда ансамбль қатнашчилари бир қатор концертлар билан чиқиб, томошабинларнинг олқишига сазовор бўлишди. Гастрол охирида Монголия Халқ Республикасининг Буюк Ҳурали бу коллективни энг юксак мукофот—«Найрамдаль» «Дўстлик» кумуш медали билан тақдирлади. Шу йил 22 мартдан 2 апрелгача «Березка» Болгария Халқ Республикасида бўлиб, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан ўтказилган Болгария-Совет дўстлиги ойлигида қатнашиб, катта муваффақиятларни қўлга киритди. Улар София, Пловдив, Ямболь, Варна шаҳарларида концертлар билан чиқишди.

Доҳий юбилейи муносабати билан Ўзбекистонда ўтказилаётган СССР халқлари санъати байрами кунларида «Березка» давлат хореографик ансамбли ҳозир пойтахтимизда меҳмон бўлиб турибди. Бир неча кундан бери Свердлов номли концертлар залида оҳанграбо рус қўшиқлари, музикалари янграмоқда. Ансамбль қатнашчиларининг ҳар бир чиқишларини тошкентлик санъат ихлосмандлари қарсаклар билан қарши олмоқдалар.

Ансамбль 106 кишидан ташкил топган. Улар орасида таниқли артистлар бор. РСФСРда хизмат кўрсатган артистлардан Нина Рябова, Джелла Агафонова, солистлардан Виктор Марчук, Мира Кольцова, Людмила Бутенина, Валентина Суворовалар ана шулар жумласидандир. Улар ижро этган «Тонгни кутлаб», «Айиқ полвонга ов қилиш» ўйини, «Рус рақси», «Қудуқ бошида» номерлари жуда қизиқарлидир. Коллективнинг қарийб кўпчилик қисмини ёшлар ташкил этади. Улар «Березка» хори, «Сибирь сюитаси», «Лирик рақс», «Рус безаклари» каби қўшиқлар ва саҳна асарлари билан чиқишиб, ўз маҳоратларини намойиш этишмоқда.

Ансамбль директори Лев Николаевич Томишев бундай дейди:

— Доҳий юбилейи муносабати билан барча республикаларда ўтказилаётган СССР халқлари санъати байрамида қатнашмоқдамиз. Ўзбекистонга келишдан олдин Фрунзе, Олмаота, Усть-Каменогорск ва бир қатор марказий шаҳарларда бўлиб, концертлар бердик. Қирғизистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирландик. Азим Тошкент шаҳрида учинчи марта бўлишимиз. Ҳар қачонгидек бу гал ҳам пойтахт меҳнаткашлари бизларни жуда яхши кутиб олмоқдалар. Концертлар залида кўрсатаётган ҳар бир номерларимизни олқишлар билан қаршиламоқдалар. Бу ерда бир ҳафта бўлиб, Ленинград шаҳрига йўл оламиз. У ерда ўтказиладиган баҳор концертларида қатнашамиз. Сўнгра яна чет эл мамлакатларига сафарга отланамиз. Бу йил Янги Зелландия, Филиппин ороллари, Ҳиндистон, Малазия каби мамлакатларда ўз гастролларимизни ўтказамиз. Фурсатдан фойдаланиб, газета орқали Тошкент шаҳридаги барча санъат ихлосмандларига, концертларимизда қатнашаётган томошабинларга қалб саломини йўллаймиз.

И. ЮСУПОВ.

РСФСРда хизмат кўрсатган артист Нина Рябова.

Ансамблнинг хушовоз солисти Виктор Марчук

Н. Меламед чизган расмлар.

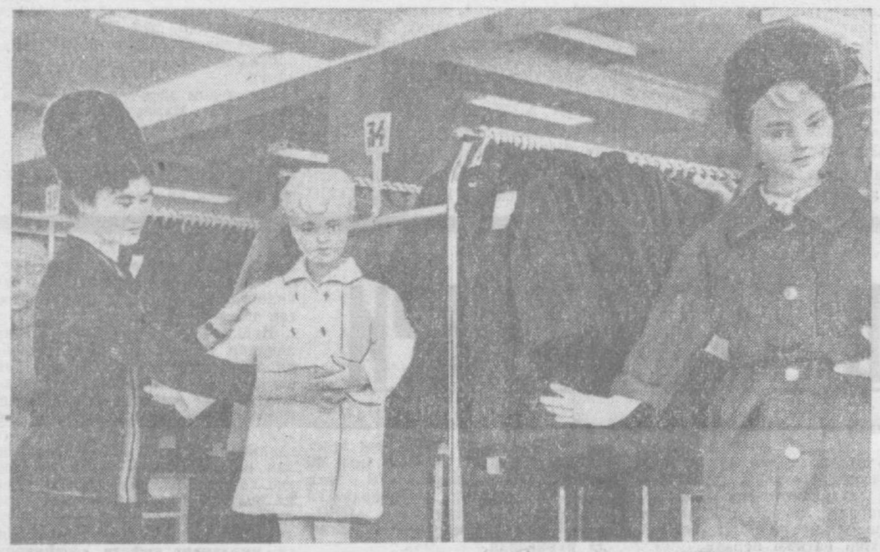

„БОЛАЛАР ДУНЁСИ“ГА МАРҲАМАТ

Пойтахтимизнинг ҳусни-жамоли кундан кунга кўркамлашаяпти, шаҳримизнинг қайси бурчагигаборманг янгидан-янги осмонўпар уйларнинг савлат тўкиб турганини кўрасиз. Ана шундай уйлардан бири 1 — Май ҳамда Пушкин кўчалари муюлишида жойлашган.

Бугун ана шу уйнинг биринчи қаватида «Болалар дунёси» магазини ишга туширилди. Магазин болалар дидига мос қилиб безатилган. Истаган молларни танлаб олиш учун харидорларга ҳамма имкониятлар яратиб берилган. Магазинда трикотаж, ипак, чит газламалардан тикилган мактаб ёшидан тортиб то ясли ёшигача бўлган болалар учун ёзги, қишки ҳамда кузги мавсумда кийиладиган республикамиз фабрикаларида, чет эллардан келтирилган устбош ва оёқ-кийимларини харид қилиш мумкин.

Магазинда юзга яқин сотувчи харидорлар ҳизматида бўлади.

З. АХТЯМОВА.

Суратда: магазин бўлимларининг бирида.

Л. Глауберзон фотоси.

ЗАВОДДА БОҒЧА

Тошкентдаги 1-ноя заводи партия ташкилоти ва касаба союз комитети бу ерда ишлаётган болали оналар тўғрисида ғамхўрлик қилмоқда. Ҳозир корхона ҳузурида болалар боғчаси ишлаб турибди. Бу ерда 150 дан ортиқ кичкинтой тарбияланмоқда.

Болалар боғчасида тарбиявий ишлар намунали йўлга қўйилган. Алоҳида спорт майдончалари ва гулзорлар барпо этилди. Ҳовлидаги йўлкалар ҳам сайргоҳ жойга айланиб қолди.

Кичкинтойлар саломатлигини кўзлаб меҳнат қилаётган шифокорларни айтмайсизми! Улар ота-оналар ўртасида турли лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар. «Болалар — бизнинг келажагимиз», «Болаларнинг тишларини сақланг», «Ота-она ва шифокор» деган темалардаги суҳбатлар кўпчиликка манзур бўлди.

Е. МОРДУХАЕВ.

Спорт

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ФУТБОЛ. «Маракана» стадионида Бразилия терма командаси билан Парагвай футболчилари ўртоқлик мусобақаси ўтказдилар. Майдон эгалари меҳмонлар қаршилигини енга олмадилар — 0:0.

●

БАДИИЙ ГИМНАСТИКА. Вильнюс шаҳрида бўлган СССР биринчилигида бир йўла икки гимнастикачи —киевлик Любовь Середа ва омсклик Галима Шугурова СССР нинг абсолют чемпиони номини олдилар.

●

ШАХМАТ. Ўзбекистон шахмат чемпионатида етти турдан сўнг тошкентлик инженер М. Рудерфер олти ярим очко тўплаб биринчи ўринда бормоқда. Спорт мастери Л. Маслов кетма-кет олтита ғалабага эришди ва бир ўйинни кечиктирди.

Югославиянинг Ровинь шаҳрида халқаро шахмат турнири бошланди. Унда Австралия, СССР, Румыния, Чехословакия, ГДР, АҚШ ва Югославия вакиллари қатнашмоқда. Икки турдан сўнг америкалик гроссмейстер Роберт Фишер олдига ўтиб олди. У югославиялик Парма ва Ничевскийларни енгди. Собиқ жаҳон чемпиони Петросян бир ярим очко тўплади.

МИНСК ШАШКАЧИЛАРИ ОЛДИНДА

«Шашка маликалари» турнирида белоруссиялик спортчилар Е. Соркина ва В. Ковзан икки учрашувдан сўнг бир яримтадан очко тўпладилар.

Иккинчи турда мамлакат собиқ чемпиони А. Наумова билан Т. Степанова (Калинин) бир неча доналарни алмаштиргач, дурангга рози бўлишди. Шунингдек, Л. Бендерская (Кишинев) — Н. Лашина (Москва) бахси ҳам дуранг бўлиб тугади.

Касаба союзлар спартакиадаси чемпиони Е. Соркина ҳамшаҳримиз Х. Мўминовани мағлубиятга учратди. В. Ковзан эса ленинградлик кучли шашкачи Т. Глазовага қарши аниқ ўйнаб ўйинни ғалаба билан якунлади.

Х. Иброҳимова бу турда ўйиндан озод эди.

Е. ЧЕРКАССКИЙ,
Ўзбекистон шашка федерациясининг раиси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

РАВШАН ИСТИҚБОЛЛАР

СОФИЯ, 14 апрель. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг С. Оржоникидзе номли Харьков трактор заводида сўзлаган нутқи баёнини Болгария газеталари биринчи саҳифаларида «Равшан истиқболлар» деган сарлавҳа билан босиб чиқарди. Нутқдаги фан-техника революцияси, халқ хўжалигини ташкил этишни ва бошқаришни такомиллаштириш вазифалари КПССнинг диққат марказида турибди, деган жумлаларни газеталар бўрттириб бермоқда. Л. И. Брежневнинг Совет Иттифоқининг мудофаа қобилияти мустаҳкамланиб бораётганлиги тўғрисидаги, унинг ташқи сиёсатдаги нуфузи кучайиб бораётганлиги, халқаро обрўйи ўсаётганлиги ҳақидаги сўзлари ҳам алоҳида таъкидланмоқда.

●

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Газеталар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Харьков трактор заводидаги нутқини баён қилиб унинг Совет Иттифоқи беш йилликнинг тугалловчи йили бўлган 1970 йилга равшан истиқболлар билан қадам қўйди, деган сўзларини такрорламоқда. Газеталар беш йилликнинг тўрт йили мобайнида совет халқ хўжалигининг ривожидаги муваффақиятларни кўрсатувчи рақамларни босиб чиқармоқда.

Совет Иттифоқининг мудофаа қобилияти ҳар қачонгидан ҳам мустаҳкам бўлиб қолганлиги тўғрисида Л. И. Брежнев айтган сўзлар ҳам алоҳида бўрттириб берилмоқда.

●

ПРАГА. (ТАСС). «Руде право» ва бошқа газеталар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Харьков трактор заводидаги нутқини босиб чиқарди. Совет Иттифоқи беш йилликнинг сўнгги йилига равшан истиқболлар билан қадам қўйди деб таъкидлайди «Руде прово» газетаси.

●

ВАРШАВА. (ТАСС). Польшада чиқадиган кўпчилик газеталар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Харьков трактор заводида сўзлаган нутқи баёнини «Экономикани ташкил этиш ва бошқариш такомиллаштирилади» деган сарлавҳа остида босиб чиқарди. Халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштириш совет экономикасининг энг муҳим вазифасидир, деб ёзади «Жиче Варшави» газетаси. Л. И. Брежнев ўз нутқида айтиб берган ва беш йилликнинг тўрт йили мобайнида экономика соҳасида эришилган муваффақиятларни кўрсатадиган рақамлар газетада эълон қилинган. Халқаро вазиятда чигалликлар содир бўлиб турган бир шароитда ҳам ана шундай муваффақиятларга эришилди, деб таъкидлайди газеталар. Бу чигалликлар Совет экономикасига муайян равишда қўшимча юк бўлиб тушди.

СОВЕТ ЖУРНАЛИСТЛАРИ ҲИНДИСТОНДА

ДЕҲЛИ, (ТАСС). Бу ерга меҳмон бўлиб келган совет журналистлари делегацияси Ҳиндистон парламентининг халқ палатасида бўлди, шунингдек ташқи ишлар министрлиги матбуот департаментининг раҳбари Сингх билан суҳбатлашди. 13 апрель кечқурун Ҳиндистон пойтахтидаги матбуот клубида матбуот конференцияси ўтказилди. Матбуот конференциясида делегация бошлиғи, Ўзбекистон ССР Журналистлар союзи правлениесининг раиси З. И. Есенбоев Ҳиндистон журналистларининг бир қанча саволларига жавоб қайтарди.

Совет журналистлари делегацияси Агрда, Чандигархда ва Бхакр тўғонида бўлиб, инженерлар ва ишчилар билан учрашди. Делегация Деҳлида «Пэтриот» газетасининг ходимлари билан дўстона суҳбатлашди.

Совет журналистлари бугун Ҳиндистон бўйлаб сафарга чиқадилар.

ЎН МИНГТА МАШИНА

ПРАГА, 14 апрель. (ТАСС). «Шкода» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Яблонец шаҳридаги юк автомобиллари заводи бу йил ўн мингта машина ишлаб чиқаради. Бундай даражага эришмоқ учун асосий маҳсулот ишлаб чиқариш бултургидагига нисбатан 10 процент кўпаймоғи лозим. Автомобилсозлар Совет Армияси Чехословакияни озод этган куннинг 25 йиллиги шарафига шундай маррага эришишни ваъда қилишди.

Яблонец шаҳридаги завод республика халқ хўжалиги учун ва экспорт қилишга юк автомобиллари етказиб берувчи ЧССР даги энг катта заводдир. Сўнгги ўн йил мобайнида бу ерда ишлаб чиқарилган 77 минг машинадан 43 мингдан ошиғи чет эллик харидорларга юборилади.

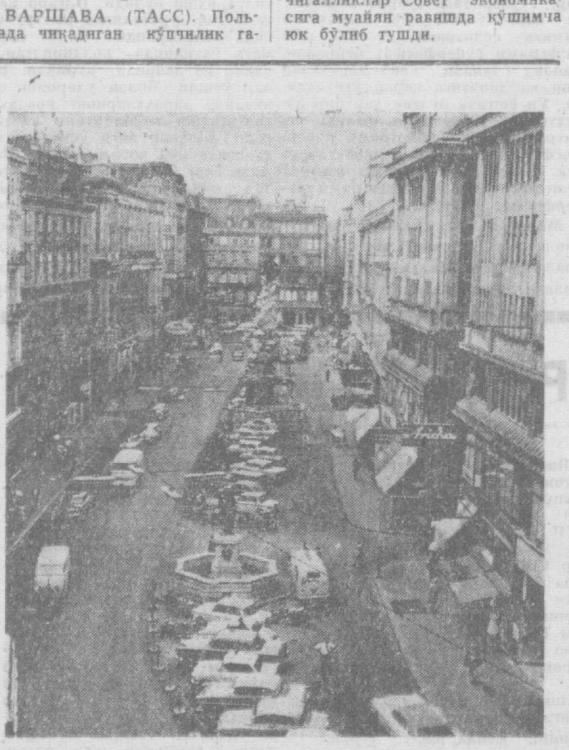

ВЕНА. Грабен — шаҳарнинг савдо кўчаларидан бири. Вотанфото — ТАСС фотоси.

ВЕНАДА МУЗОКАРАЛАР ОЛИБ БОРИШ УЧУН

ВЕНА, 14 апрель. (ТАСС). Стратегик қуролланиш пойгасини тўхтатиш тўғрисида Совет — Америка музокараларида қатнашиш учун СССР делегацияси бугун Венага келди. Делегация составида СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семёнов (делегация раҳбари), Н. В. Огарков, П. С. Плешаков, А. Н. Шчукин, Н. Н. Алексеев, Г. М. Корниенко бор.

АҚШ делегацияси составида куролсизланиш ва қурол—яроғлар устидан контроль билан шуғулланувчи АҚШ агентлигининг директори Ж. Смит (делегация раҳбари), Л. Томпсон, Ф. Фарли, Р. Аллисон, Г. Браун, П. Нитце бор.

Ўтган йилнинг охирида Хельсинкидаги келишувга мувофиқ, музокаралар 16 апрелда Венада яна бошланади.

●

143 ЁШДА ВАФОТ ЭТДИ

ҚОҲИРА. 15 апрель (ТАСС). Мисрнинг энг қария кишиларидан бири, касби пойафзал мойлашдан иборат бўлган Али Хаха Қоҳира яқинидаги ал-Марж қишлоғида 143 ёшда вафот этди.

Али Хаха, деб ёзади «ал-Жумҳурия» газетаси, бутун умр бўйи қишлоқда яшади, бир марта ҳам поездга тушган эмас, ҳеч қачон врачга ёрдам сўраб мурожаат қилган эмас. У гарчи оёқ кийими мойлаш билан шуғулланса ҳам, аммо умрбод ялангоёқ юрган.

●

ПЕНТАГОНДА КЕНГАШ

ВАШИНГТОН, 14 апрель. (ТАСС). Президент Р. Никсон Пентагонда мудофаа министри Лэйрд, мудофаа министрининг ўринбосари Паккард, штаб бошлиқлари комитетининг раиси генерал Ўилер ва қўшин турлари штабларининг бошлиқлари билан кенгаш ўтказди. Америка матбуотининг ёзишича, бу кенгашда Вьетнамдаги аҳвол муҳокама қилинган.

Реклама ва эълонлар

Телевидение

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Теляянгиликлар. 18.15 — «Бугун — туғилган кун» (Мультфильм).

Ўзбек тилида: 18.35 — «Ишчи — фахрли ном» (Программа). 19.05 — Ўн минут музика. «Инқилоб этюди». 19.15 — Телеянгиликлар.

Рус тилида: 19.30 — В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «Музика ҳақида қатралар». 20.20 — «Ленин Октябрда» (Бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 22.00 — Ленин мукофотига номзодлар. Ғафур Ғулом.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — «Дўстлик экрани».

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

20.00 — «Кумуш қанотлар» (Кинофильм, ўзбек тилида).

Рус тилида: 20.20 — «Сиз севган ариялар» (Концерт). 21.00 — Биз Кронштадтданмиз» (Бадиий фильм).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16/IV да Севилья сартароши, 17/IV да Чио-Чио Сан.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/IV Олтинчи июль, 18/IV да Олтин девор.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/IV да Бахт тўйи (билетлар сотилган), 17/IV да Қайнона, 18/IV да Паранжи сирлари.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ЛИЛИПУТЛАР ИШТИРОКИДА, ДЖАЗ-ОРКЕСТР ГАСТРОЛЛАРИ.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/IV да Баҳс, 17/IV да Дийдор, 18/IV да Ўн саккиз ёшлигим.

Кино

Совет Иттифоқи элчиси — «МОСКВА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Муҳаббатнома (2 серия) — «ЧАЙКА» (кундуз соат 2 ярим, 5 ва кеч 7 яримда).

Кечиккан гуллар — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да).

«Олтин кўлқоп» соҳиблари (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Трембита — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 6, 9.45 минутда).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА 14 АПРЕЛДАН БОШЛАБ
50 лилипут артистлар иштирокида
ДУНЁДА ЯГОНА ДЖАЗ-ОРКЕСТРИ ГАСТРОЛЛАРИ
Постановкачи — РСФСРда хизмат кўрсатган маданият ходими М. КАЧУРИНЕР.
Цирк программасида ҳархил номерлар томошаси бўлади.
Томошалар кеч соат 8 да бошланади.
Шанба куни икки марта — кундуз соат 3 ва кеч соат 8 да;
Якшанба куни уч марта томошалар кўрсатилади: эрталаб соат 12 да, кундуз соат 3 да, кеч соат 8 да.
Касса эрталаб соат 11 дан очиқ.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНАДИ
ТЕЗ КУНДА ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
К. ЯШИН
«ЙЎЛЧИ ЮЛДУЗ»
3 пардали тарихий драма
Режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти, Абдулла Тўқай мукофоти лауреати Т. У. ХЎЖАЕВ.
Рассом — Г. БРИМ.
Композитор — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби И. АКБАРОВ.
АСОСИЙ РОЛЛАРДА:
СССР халқ артисти Ҳамза мукофоти лауреати Ш. БУРҲОНОВ.
Ўзбекистон ССР халқ артистлари: З. МУХАММАДЖОНОВ, А. ТУРДИЕВ, М. ЮСУПОВ, К. ХЎЖАЕВ.
Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист Е. АҲМЕДОВ.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Г. 1624, ИНДЕКС — 64697, Р — 01414.